

Inventaris van het archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

[1914] 1918 – 1921

Erik Janssen

2011

Brussel

Koninklijk Museum van het Leger
en de Krijgsgeschiedenis

Musée Royal de l'Armée et
d'Histoire Militaire

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	7
ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN	9
I. IDENTIFICATIE	9
II. CONTEXT.....	9
A. Archiefvormer	9
1. Naam	9
2. Geschiedenis.....	9
3. Bevoegdheden en activiteiten	18
4. Organisatie.....	19
B. Archief	19
1. Geschiedenis van het archief.....	19
III. INHOUD EN STRUCTUUR	21
A. Bereik en inhoud	21
B. Ordening.....	25
IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK	29
A. Voorwaarden voor de raadpleging	29
B. Voorwaarden voor reproductie	29
C. Taal en schrift.....	29
D. Fysieke kenmerken en technische vereisten	29
V. VERWANT MATERIAAL	30
A. Documenten met een verwante inhoud.....	30
B. Publicaties	32
VI. BESCHRIJVINGSBEHEER	34
VII. BIJLAGEN	34
INVENTARIS VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN.....	35
I. HET COMMANDO VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN	36
A. Het registreren van de krijgsgevangenen	36
B. Het opvolgen van de overplaatsingen en de getalsterkte	37
1. <i>Het vergaren van staten model 1</i>	37
2. <i>Het vergaren van overzichten met opgave of de krijgsgevangenen ingeschreven zijn te Auvours of Wulveringem</i>	41
3. <i>Het vergaren van periodieke overzichten van de getalsterkte</i>	44
4. <i>Het vergaren van staten van ontsnapte en overleden krijgsgevangenen</i>	48
C. Controle op de werking van de eenheden	49
D. Het repatriëren van de krijgsgevangenen.....	49

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

1. De voorbereiding van de repatriëring.....	49
2. Het repatriëren van gewonden, medisch personeel en krijgsgevangenen afkomstig uit gebieden die niet meer tot het Duitse grondgebied behoren	51
3. De voorbereiding en de uitvoering van de grootschalige repatriëring in september 1919.....	53
II. DE COMPAGNIEËN EN DE DETACHEMENTEN VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN.....	54
A. Algemene administratie	54
B. Het bijhouden van de getalsterkte	55
C. Het verdelen van de post voor de Krijgsgevangenen.....	56
D. Het registreren van klachten	58
E. Het registreren van zieken en gewonden	60
F. Het beheren van de voorraden	61
BIJLAGEN.....	62

WOORD VOORAF

Deze inventaris is het resultaat van een samenwerking tussen het KLM/MRA en de Vrije Universiteit Brussel. Graag bedank ik iedereen die deze samenwerking heeft mogelijk gemaakt en mee ondersteunde. Met de ontsluiting van het archief van het Korps van de Krijgsgevangenen hopen we een bijdrage te hebben geleverd voor het onderzoek naar de Eerste Wereldoorlog en zodoende de herinnering aan dit wereldconflict levend te houden.

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN

I. IDENTIFICATIE

Referentie:	BE KLM/MRA KKG
Naam:	Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen
Datering:	[1914] 1918 – 1921
Beschrijvingsniveau:	Archiefbestand
Omvang:	446 nrs (4 s.m.)

II. CONTEXT

A. ARCHIEFVORMER

1. NAAM

Het Korps van de Krijgsgevangenen.

2. GESCHIEDENIS

Wanneer in augustus 1914 het Duitse leger België overrompelt, worden ook de Belgische militaire autoriteiten geconfronteerd met de problematiek van krijgsgevangen genomen Duitse militairen en burgers. Het *Dépôt de Mendicité* te Hoogstraten is de eerste plaats waar deze gevangenen worden geconcentreerd. Dit kamp zal slechts kort functioneren en onder druk van de Duitse opmars sluist men de krijgsgevangenen door naar *Dépôt nr. 2* te Brugge. In de Versterkte Stelling Antwerpen worden twee verzamelplaatsen voor krijgsgevangenen ingericht; een eerste in de Antwerpse gevangenis en een tweede op het schip de *S.S. Ganelon*.

Tijd om ook te Doornik twee depots te vestigen is er niet – de Duitse troepen rukken te snel op en de krijgsgevangenen, uitgezonderd enkele zwaargewonden, worden naar Frankrijk geëvacueerd waar zij onder het toezicht van de Franse militaire autoriteiten zullen vallen.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Conform de wetten en gebruiken voor een landoorlog, overeengekomen in de Conventies van Den Haag, blijft België wel verantwoordelijk voor zijn krijgsgevangenen¹.

Die verantwoordelijkheid houdt volgens artikel 14 van de Haagse Conventie ook in dat elke oorlogsvoerende natie verplicht is een inlichtingendienst voor krijgsgevangenen op te richten. België heeft in 1910 de Haagse conventies betreffende de landoorlog bij wet opgenomen. In 1911 wordt een instructie voor de behandeling van krijgsgevangenen en de afhandeling van de daaruit vloeiende administratie gepubliceerd². Het Belgische Ministerie van Oorlog richt dan al snel na de Duitse inval de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen op³ die voldoet aan de noden van de vereiste inlichtingendienst.

Tot december 1917 beantwoordt deze Dienst allerhande vragen en volgt de registratie van de krijgsgevangenen op. In december 1917 worden de bevoegdheden van de inlichtingendienst overgedragen naar de pas opgerichte Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen. Deze Dienst valt onder het Ministerie van Justitie en speelt zowel een rol als centrale hulporganisatie voor de Belgische krijgsgevangenen in Duitse kampen als van een inlichtingendienst voor de Duitse krijgsgevangenen die in Belgische handen zijn⁴. Hierdoor wordt het grootste deel van de administratie en vooral van de inlichtingenverstrekking aan hulporganisaties en particulieren naar de Middendienst overgeheveld en kan het Ministerie van Oorlog zich toegen op het beheer en de tewerkstelling van de krijgsgevangenen.

Tot eind 1917 blijft het aantal krijgsgevangenen beperkt tot een 3900-tal. Het gros van de Duitse militairen en burgers wordt op diverse locaties in Frankrijk ondergebracht. Onder hen ook een 400-tal die door het Belgische koloniaal leger in Afrika krijgsgevangen zijn gemaakt.

---

¹ Conventies van Den Haag 1899 en 1907, Oorlogswetten, Wetten en Gebruiken voor een Landoorlog, Sectie I, Hoofdstuk II: krijgsgevangenen, art. 7.

² *Réglement sur le droit de guerre et instruction sur le Service des Prisonniers de guerre*, Brussel, Guyot Frères Editeurs, 1911, 82 p..

³ Ministerie van Oorlog, Departement van Oorlog, 1ste Algemene Directie, 2de bureau, 2de sectie, Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen. Zie ook KLM/MRA, DDKG, nr. 140.

⁴ De archiefbestanden van deze Dienst zijn geïnventariseerd en bevinden zich in het Algemeen Rijksarchief en in het KLM/MRA. Zie hiervoor: Vanden Bosch Hans, *Inventaris van het archief van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen (1914-1925)*, Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2009, 77 p..

Janssen Erik, *Inventaris van het archief van de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen 1914-1921 (1922-1926)*, Brussel, KLM/MRA, 2011. 283 p.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Het volgende jaar echter lopen de aantallen op en na de wapenstilstand heeft België ongeveer 19 000 Duitsers, burgers en militairen, krijgsgevangen genomen. Verdeeld in detachementen en compagnieën zullen velen onder hen tewerkgesteld worden.

De Belgische regering heeft immers begin 1918 beslist om krijgsgevangenen in te zetten als werkkracht. Artikel 6 van de Haagse Conventie staat het gebruik van krijgsgevangenen als arbeidsreservoir expliciet toe en de praktijk is in 1918 al goed ingeburgerd bij de strijdende partijen. Slavenarbeid en tewerkstelling in de oorlogsindustrie, hoe rekbaar deze begrippen ook zijn, zijn weliswaar verboden en de arbeid moet verloond worden. Officieren mogen niet tewerkgesteld worden. Duitsland had al in 1915 met de inzet van Russische krijgsgevangen de spits afgebeten. Frankrijk en Groot-Brittannië volgden in 1916.

Vanaf begin 1918 start de discussie of België ook op Frans grondgebied al dan niet de verantwoordelijkheid voor de administratie en bewaking van zijn gevangenen op zich zal nemen. Deze discussie eindigt met de wapenstilstand. Hoe dan ook circuleren er al sinds halfweg 1917 in het Belgische Leger instructies voor het indelen en afvoeren van krijgsgevangenen naar de eigen achterhoede. Zo besluit de Generale Staf naar Frans voorbeeld de krijgsgevangenen te verzamelen bij het (respectievelijke) Groot Hoofdkwartier en ze daar na ondervraging te verdelen onder verschillende militaire diensten⁵.

Vanaf 1918 verhevigen de gevechtshandelingen op het Belgische front en tijdens de slag bij Merkem (april 1918) kan het Belgische leger een 800-tal krijgsgevangenen nemen. Een maand eerder was er in het kamp van Auvours reeds ruimte vrijgemaakt voor een *Dépôt d'Internement des Prisonniers de Guerre* (DIPG). Het kamp van Auvours is een Frans militair oefenterrein nabij Le Mans dat België tijdens WO I mocht gebruiken en waar men ondermeer het *Centre d'Instruction nr. 4* (CI 4) uitbouwde. In Frankrijk lagen meerdere van dergelijke opleidingscentra. Deze vielen onder de bevoegdheid van de *Inspection Générale de l'Armée* (IGA) geleid door luitenant-generaal de Selliers de Moranville.

---

⁵ Nota van de Generale Staf, Tweede Sectie van 15 juni 1917 en een instructie van de Generale Staf, Derde Sectie (Logistiek) van 26 juni 1917, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3535, map 185 - 14A - 723.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Vanaf mei 1918 is het DIPG Auvours actief en er volgen bevelen om alle post voor de krijgsgevangenen door te sturen naar Auvours en dus niet langer naar de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst⁶. Ook bestudeert men de oprichting van kampen te Sanvic, vlakbij Le Havre waar het *Commandement Supérieur Territorial Au Havre* (CSTBH) gevestigd was⁷. Een maand later stuurt men al gevangenen naar Jumièges om te werken voor de firma Hottat, een houtvestersbedrijf⁸.

In juli 1918 wordt het Korps van de Krijgsgevangenen opgericht, met dan als standplaats het CI 4 te Auvours⁹. De kwartiermeester van het CI 4 die instond voor de werking van het DIPG Auvours, de voorloper van het Korps, wordt van deze taak ontheven¹⁰. Op hoger echelon is er wel continuïteit. De IGA neemt immers ook het Korps in haar takenpakket op. Alle depots, kampen en detachementen die buiten het Park van de Krijgsgevangenen van het Groot Hoofdkwartier en het *Dépôt d'Internement Central des Prisonniers de Guerre d' Auvours* vallen, moeten toegewezen worden aan Auvours. Ze moeten zo snel mogelijk contact opnemen met de IGA om instructies te ontvangen¹¹.

Vanaf nu gaat het snel. Om de Duitsers die krijgsgevangen genomen zijn tijdens het eindoffensief op te vangen, worden er achtereenvolgens in België te Houtem en te Brieskens (Torhout) opvangkampen - *Parcs des Prisonniers de Guerre* - ingericht¹². Het is nodig een centraal depot in te richten op Belgisch grondgebied. De keuze valt op Wulveringem.

---

⁶ KLM/MRA, DDKG, nr. 2573.

⁷ Voor het dossier hierover dat aangelegd werd door het Kabinet van het Ministerie van Oorlog, zie KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, map 185 - 14A - 1128.

⁸ Zie ook Fonds Personalia 16, de Selliers de Moranville, nr 33. Zie ook brief van de Selliers de Moranville aan de Minister van Oorlog van 8 juni 1918, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, map 185 - 14A - 1128.

⁹ *Liste des Quartiers-Mâtres avec indication des unités qu'ils ont administrées depuis le 1 août 1914*, Ministerie van Oorlog, s.d., p.28. Deze uitgave is terug te vinden in : KLM/MRA, Ministerie van Oorlog, Kabinet, inventarisnummer 1249.

¹⁰ Vragenlijst opgesteld door de Kwartiermeester van de 3de Artillerie (3A) beantwoordt door de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen, 2 juli 1918. KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 4823, map 185 - 14a - 4898.

¹¹ Dagelijks order van het leger, 30/10/1918.

¹² Dagelijks order van het leger, 18/10/1918. Zie ook brief van de Derde Sectie van de Generale Staf aan de commandant van de Rijkswacht, 16/10/1918, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3535, map 185 - 14A - 723.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Eind oktober 1918 geeft de Selliers de Moranville het bevel aan de commandant van de *Groupement II* van de IGA om een 100-tal krijgsgevangenen naar Wulveringem te sturen om de kwartieren in orde te maken¹³. West-Vlaanderen, waarvan grote delen tot puin zijn herleid, is dan al bevrijd en men wil de krijgsgevangenen daar zo snel mogelijk aan het werk zetten¹⁴.

Op 11 november 1918 wordt de wapenstilstand afgekondigd. Het Belgische leger heeft in de laatste oorlogsmaanden duizenden krijgsgevangenen genomen en ook na de wapenstilstand worden achtergebleven, dikwijls gewonde, tegenstrevers in krijgsgevangenschap afgevoerd.

De organisatie van het Korps laat niet lang meer op zich wachten en het dagelijks order¹⁵ van 21 november 1918 van de IGA bepaalt dat alle krijgsgevangenen toebehoren aan het Korps van de Krijgsgevangenen, dat zal bestaan uit een depot en twee *groupements*. Alle krijgsgevangenen moeten eerst naar het depot, tot voor kort te Auvours maar vanaf nu te Wulveringem, gesluisd worden om daar te worden ingeschreven. De eerste *groupement* bestaat uit een variabel aantal gevangenen die de slagvelden en de vernielde streken zullen ruimen. De tweede *groupement* is onderverdeeld in detachementen met een getalsterkte die afhangt van de aard van het werk dat men zal uitvoeren. Over de samenstelling en de samensmeltingen van de detachementen beslist de korpscommandant. Het dagelijks order geeft geen verdere aanwijzingen maar het is aannemelijk dat de latere organisatie van het Korps deze bepalingen weerspiegelt.

Het Korps verlaat eind november het kamp van Auvours en verplaatst zich onder leiding van kolonel L. Houzé¹⁶ naar het kamp van Wulveringem¹⁷, het nieuwe centrale depot. Om de toestroom van Duitse krijgsgevangenen op te vangen wordt op 25 november 1918 bevolen om gevangenen ook naar het kamp van het Groot Hoofdkwartier in de kazerne van het 1ste

---

¹³ Dagelijks order IGA nr. 1568, 29/10/1918.

¹⁴ Brief van de Minister van Oorlog aan de Minister van Buitenlandse Zaken. Zie KLM/MRA, DDKG, nr. 13.

¹⁵ Het oorspronkelijke dagelijks order ontbreekt in de serie dagelijkse orders van de IGA zoals deze bewaard worden in het Fonds ex-CDH, KLM/MRA. Een afschrift hiervan kunnen we wel terugvinden in: KLM/MRA, Fonds Personalía 16, de Selliers de Moranville, nr 33.

¹⁶ Tot 5 november 1918 was kolonel Houzé de commandant van het kamp van Auvours. Daarna zal hij de commando over het Korps van de Krijgsgevangenen op zich nemen. Zie dagelijks order van het leger nr. 1552 van 5 november 1918.

¹⁷ Brief van 17/11/1918 van de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen aan de secretaris-generaal van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen. Zie: KLM/MRA, DDKG, nr. 148.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Gidsenregiment te Brussel te sturen¹⁸. Van hieruit worden ze ofwel verder naar Wulveringem gestuurd ofwel rechtstreeks naar de compagnieën en detachementen.

Enkele dagen later herinnert een rondzendbrief op 28 november 1918 alle militaire overheden aan de noodzaak om alle krijgsgevangenen aan te hechten aan de centrale opvangplaats te Auvours. Ondertussen is dit Wulveringem geworden. Daarenboven moeten alle formaties van krijgsgevangenen worden geadmistreerd zoals een infanteriecompagnie en administratief ingedeeld worden bij de Kwartiermeester van het Derde Artillerieregiment van de Derde Legerdivisie (*Quartier Maître 3A*), die voor de nodige fondsen en werkingsmiddelen moet zorgen¹⁹.

Het doel van het Korps is een reservoir van werkkrachten te vormen waaruit diverse militaire diensten naar believen kunnen putten. Het Korps beslist echter niet zelf over de plaats en de aard van de tewerkstelling. Om het overzicht te bewaren volgt er op 13 januari 1919²⁰ een eerste oproep aan alle militaire autoriteiten en organismen om het aantal krijgsgevangenen in hun rangen en hun mutaties door te geven aan de IGA. In de eerste plaats dienen er staten opgemaakt te worden met vermelding of de krijgsgevangenen al in het Korps zijn ingeschreven, hetzij te Auvours, hetzij te Wulveringem. Deze staten en de toekomstige mutatiestatens moeten rechtstreeks naar het depot van het Korps van de Krijgsgevangenen te Wulveringem worden gezonden²¹.

Een maand later wordt de IGA met ingang van 20 februari 1919 opgeheven²². Alle eenheden en organismen - en dus ook het Korps - die onder de IGA vielen, komen nu onder de hoede van het *Commandement des Centres de l'Arrière (CCA)*²³, een nieuw orgaan dat net zoals

---

¹⁸ Dagelijks order van het leger nr. 1571 van 25 november 1918.

¹⁹ Journal Militaire Officiel, Brussel, 1918, p. 729.

²⁰ Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 13 januari 1919, *Journal Militaire Officiel*, Brussel, 1919, p. 35-36.

²¹ Dagelijks order nr. 2620, 13 januari 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3536, map 185 - 14A - 726.

²² Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 18 februari 1919, *Journal Militaire Officiel*, 1919, p.113. Zie ook dagelijks order van het leger nr. 2659 van 21 februari 1919.

²³ Oppericht in februari 1919 en vallende onder de kwartiermeester van het 7de artillerieregiment. *Liste des Quartiers-Mâtres avec indication des unités qu'ils ont administrées depuis le 1er août 1914*, Ministerie van Oorlog, p. 89.

zijn voorganger van de IGA de bevelen van het Ministerie van Oorlog en later Landsverdediging moet opvolgen. Administratief blijft het Korps echter nog steeds verbonden aan het 3A. In januari 1919 had de IGA kolonel Houzé al op rust gesteld en in zijn plaats was majoor François gekomen²⁴.

Voor de recuperatie van oorlogs- en andere door de Duitsers achtergelaten materialen richt het Ministerie van Oorlog in december 1918 een *Commission Centrale de la Récupération* op die de werking van provinciale recuperatiediensten moet sturen²⁵. In deze commissie zaten zowel officieren van de Genie en de Artillerie als burgerlijke functionarissen van de departementen van Financiën en Industrie, Werk en Bevoorrading²⁶. Vanaf januari 1919 wordt er onder het toezicht van de militaire gouverneur per provincie een *Service Provincial de Récupération* ingericht. De Duitse legers hebben enorme voorraden achtergelaten. Bouwmaterialen, voeding, kledij en – zorgwekkender – tonnen munitie en wapens liggen her en der in het land verspreid. Heel wat legeronderdelen en gemeentes hebben bovendien zelf al een aardige oorlogsbuit bijeengesprokkeld. Dit alles verzamelen en eventueel ook verkopen, is de opdracht van de recuperatiediensten die voor deze delicate operatie gretig krijgsgevangenen inzetten. De manutentie van springstoffen en –tuigen door krijgsgevangenen werd overigens al in november 1918 voorgesteld door de *Direction Générale de l'Armement et des Services Techniques de l'Armée* (DGASTA) en ministerieel goedgekeurd²⁷. In een nota van 4 januari 1919 aan het Ministerie van Oorlog dringt de Commissie er op aan de aanvoer van krijgsgevangenen naar de munitieparken op te drijven²⁸.

Einde maart 1919 wendt men dan ook de boeg wat betreft de inzet van de krijgsgevangenen. Voerden zij tot voor kort werk uit voor hoofdzakelijk de militaire diensten van de

---

²⁴ KLM/MRA, Fonds Personalía 16, de Selliers de Moranville, nr 33. Het betreft hier dagorder 1637 van 10 januari 1919 van de IGA.

²⁵ Ministeriële rondzendbrief van 5 december 1918, Journal Militaire Officiel, Brussel, 1918, p. 731.

²⁶ Dagelijks order van het leger 2680, 14 maart 1919. Voor een overzicht van de militairen in de samenstelling van de commissie, zie Dagelijks order van het leger nr. 2628, 21 januari 1919. Voor een overzicht van de betaalofficieren, zie dagelijks order van het leger nr. 2603, 27 december 1918.

²⁷ Brief van de Minister van Oorlog van 12 november 1918 aan de commandant van het *Grand Parc du Cavalerie*, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3179, map 185 - 14 – 7041.

²⁸ KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3179, map 185 - 14 – 7041.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

achterhoede, nu worden ze ook ingezet voor recuperatiewerken en ligt de prioriteit bij het herstel van het land²⁹.

De 1ste Algemene Directie van het Ministerie van Oorlog verspreidt een nieuwe oproep tot overzichten van krijgsgevangenen³⁰. Ditmaal wordt het schrijven vergezeld van een standaarddocument als voorbeeld van de door te sturen staten. De IGA is ondertussen opgeheven; alle informatie dient vanaf nu aan het CCA te worden geadresseerd. In de praktijk komen de overzichten bij het commando van het Korps terecht.

De reorganisatie heeft het werk van het Korps er niet op vergemakkelijkt. Nu de inzet van krijgsgevangenen in de militaire diensten van de achterhoede afgebouwd wordt, dienen de eenheden van het Korps opnieuw ingedeeld en gehergroepeerd te worden. Naast een trage rapportering en doorgave van periodieke staten, is nu ook de bewaking en inspectie van de krijgsgevangenen een heikel punt aan het worden³¹. Er zijn niet voldoende al dan niet capabele beroepsmilitairen, zowel soldaten als officieren, om alle taken naar behoren uit te voeren. Ondertussen kiezen heel wat krijgsgevangenen het hazenpad. Daarenboven moet ook nog een snelle repatriëring voorbereid worden.

De eerste krijgsgevangenen worden vanaf maart 1919 gerepatriëerd, dit in het kader van de akkoorden van Bern. Het zijn voornamelijk zwaargewonden, ernstig zieken en medisch personeel³². Na de ondertekening en in navolging van het Verdrag van Versailles (28 juni 1919) vertrekken tussen 25 september en 4 oktober 1919 een tiental treinen met krijgsgevangenen naar Duitsland. Het Korps wordt nu grotendeels ontmanteld³³.

Het personeel herneemt haar oude functie, wordt overgeplaatst of keert terug naar het burgerleven. De 1ste Compagnie wordt nog tot eind oktober 1919 actief gehouden en bewaakte

---

²⁹ Rondzendbrief van het Ministerie van Oorlog van 29 maart 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, map 185 - 14A - 1128.

³⁰ Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 25 maart 1919, *Journal Militaire Officiel*, Brussel, 1919, p. 245.

³¹ Zie briefwisseling tussen de CCA en de Minister van Oorlog, april 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, 185 - 14A - 1128.

³² Zie het dossier hierover van het Kabinet van het Ministerie van Oorlog, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 4536, map 185 - 14a - 3935.

³³ De instructies hiervoor zijn reeds in augustus 1919 doorgegeven. Zie dagelijks order van de CCA, 15/08/1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, map 185 - 14A - 1128

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

krijgsgevangenen die de goedkeuring van hun aanvraag om zich in België of een geallieerd land te mogen vestigen, afwachten of die onder de artikels 218 en 219³⁴ van het verdrag van Versailles vallen. Ook de twintig gijzelaars die België vasthoudt in afwachting tot alle Belgische krijgsgevangenen uit Duitsland teruggekeerd zijn, vallen onder de bevoegdheid van deze compagnie³⁵. De 6de Compagnie bewaakt achtereenvolgens te Houtem en te Wortel de Russische krijgsgevangenen die in juli 1920 naar hun land zullen worden overgebracht. Deze Russen waren door de Duitse legers krijgsgevangenen genomen en na de wapenstilstand door hen vrijgelaten³⁶.

In december 1919 is de werking van het Korps echter al nagenoeg volledig stopgezet. Een klein detachement te Oostende wordt behouden om de liquidatie van het Korps in goede banen te leiden. Dit is geen gemakkelijke opgave aangezien er al in december 1919 ernstige onregelmatigheden in het bijhouden van de financiën van de krijgsgevangenen worden vastgesteld. Ook constateert men dat de administratie van de verschillende compagnieën en detachementen erg wanordelijk is verlopen³⁷.

Wanneer begin 1921 de werkzaamheden van het Korps van de Krijgsgevangenen definitief worden afgesloten, wordt het archief van de liquidatie van de Dienst Mandaten - zoals het verdelen van de post door het Korps omschreven werd - door het detachement voor de Liquidatie van het Korps van de Krijgsgevangenen naar de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Middendienst overgedragen. De resterende archiefbestanddelen worden overgedragen aan de kwartiermeester van het Derde Artillerieregiment (3 A).

---

³⁴ Beide artikels leggen de bepalingen vast voor het al dan niet terugsturen van gemeenrechterlijk veroordeelde krijgsgevangenen.

³⁵ KLM/MRA., DDKG, nrs 133-136.

³⁶ Delannoo E., Russen in België (1918-1920), in : *Schrapnel, Driemaandelijks tijdschrift van The Western Front Association België*, 2009, nr. 3, pp.63-69.

³⁷ Nota van het kabinet van het Ministerie van Oorlog aan de 1ste Algemene Directie van het Ministerie van Oorlog, 6 december 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, map 185 - 14A - 1128.

3. BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

Het Korps is bevoegd voor het beheer van de krijgsgevangenen zodat deze vlot als werkkraft inzetbaar zijn en er inlichtingen verstrekt kunnen worden aan de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst van de Krijgsgevangenen.

In de eerste plaats moeten de krijgsgevangenen geregistreerd (geïmmatriculeerd) worden. Dit gebeurt bij voorkeur daar waar de korpsleiding haar standplaats heeft. De registratie en vooral de controle over waar en voor wie de krijgsgevangenen werken, is dan ook een taak van de korpsleiding. Deze ontvangt hiervoor periodieke overzichten en rapporten van de compagnieën en detachementen.

De korpsleiding neemt ook deel aan de voorbereiding van de repatriëring van de krijgsgevangenen waarvoor de compagnieën en detachementen de nodige inlichtingen verstrekken.

Het dagelijkse beheer van de krijgsgevangenen wordt toevertrouwd aan de compagnieën en de detachementen. Zij leggen registers aan voor het beheer van de getalsterkte, de ziekenboeg, de klachten en de voorraden. Daarnaast houden zij ook de *Carnets de pécule* van de krijgsgevangenen bij. Dit zijn zakboeken met optekening van biometrische gegevens, overplaatsingen, bezittingen, verloning en ontvangen steun via de post. De boekjes worden in 1919 en 1921 overgedragen naar de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen. In deze zakboeken worden ook de zendingen naar de krijgsgevangenen genoteerd. De aftekening bij ontvangst door de krijgsgevangenen van deze zendingen worden door de eenheden apart geregistreerd.

De krijgsgevangenen moeten ook gehuisvest worden en de nodige voeding en medische zorgen krijgen. Het Korps deed dit niet zelf. Het werd in grote mate uitgevoerd door de verantwoordelijke officieren van de diensten die krijgsgevangenen tewerkstelden; door de Medische Dienst van het leger en door de IGA, later de CCA. De fondsen werden ter beschikking gesteld door de respectievelijke kwartiermeesters die de rekening doorstuurden naar de kwartiermeester van de 3A.

4. ORGANISATIE

Het Korps wordt geleid door een commandant en zijn staf. Hij ontvangt tot eind februari 1919 bevelen van de IGA. Daarna ressorteert het Korps onder de CCA. De compagnieën en detachementen vallen onder de korpsleiding. De compagnieën worden geadmistreerd zoals een infanteriecompagnie. Aan het hoofd staat een commandant die bijgestaan wordt door een administratieve staf. De detachementen vallen op hun beurt veelal onder de compagnieën waaruit zij gedetacheerd zijn. Het effectief van de detachementen is variabel en wordt soms geput uit meerdere compagnieën. Een detachement is immers ofwel een tijdelijke eenheid die gevormd is uit delen van één of meerdere andere eenheden, ofwel een eenheid die gevormd is uit een grotere formatie voor een opdracht die buiten het werkveld van die formatie ligt.

B. ARCHIEF

1. GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEF

Het Korps van de Krijgsgevangenen bracht op vrij korte termijn een aanzienlijke hoeveelheid archief voort. Niet alles van deze productie bleef tot het bestand behoren en naarmate het Korps bepaalde bevoegdheden moest overhevelen naar de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen, verhuisden ook de relevante bestanddelen mee.

Eén van de hoofdtaken van het Korps was het bijhouden van de *Carnets de pécule*. Een eerste uitdunning van deze omvangrijke serie gebeurt in juli 1919 wanneer het Korps de zakboeken van overleden of ontsnapte krijgsgevangenen naar de Middendienst overbrengt³⁸.

In januari 1921 worden bij de stopzetting van de liquidatie van het Korps van de Krijgsgevangenen niet alleen de zakboeken maar ook de bestanddelen van de Dienst Mandaten van het Korps overgedragen naar de Middendienst.

---

³⁸ KLM/MRA, DDKG, nr. 2920.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Het beheer van de rest van het archief wordt overgelaten aan de kwartiermeester van de 3A die het bestand in april 1922 opstuurt naar het Ministerie van Landsverdediging (1ste Algemene Directie, tweede directie, 4de bureau)³⁹. Dit bureau onderneemt een poging om het archief van het Korps te ordenen⁴⁰. Vermoedelijk zijn dan de identiteitskaarten van de krijgsgevangenen die in 1922 nog op de overdrachtslijst van het archief van het Korps worden vermeld, uit het bestand van het Korps gelicht en ondergebracht in het bestand van de Dienst voor de Krijgsgevangenen. Deze kaarten werden grotendeels tussen de zakboeken van de krijgsgevangenen gestoken.

In januari 1924 duikt het bestand op bij de *Service de l'Administration des Corps de Troupe de l'Armee* (SACTA), een Dienst belast met de opdracht de liquidatie van de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen tot een goed einde te brengen. Enkele jaren later – in 1926 - wordt deze taak doorgeschoven naar de *Service de l'Intendance, de l'Administration et de Approvisionnements* (SIAA) die op nagenoeg een halfjaartje tijd het hoofdstuk van de krijgsgevangenen zal afsluiten.

In mei 1940 wordt het bestand samen met tonnen andere Belgische archieven door de Duitsers in beslag genomen. Deze bestanden worden in 1945 nogmaals aangeslagen, ditmaal door Rusland. Het is slechts op het einde van de Sovjet-periode dat de verloren gewaande archieven terug boven water komen. Een geslaagde resitutieprocedure brengt deze in 2002 terug naar België⁴¹.

---

³⁹ De overdrachtslijst hiervan is terug te vinden onder het inventarisnummer 2924, DDKG, KLM/MRA.

⁴⁰ KLM/MRA, DDKG, nr. 2924.

⁴¹ Lust J., Steenhaut W., Vermote M., *Een zoektocht naar archieven. Van NISG naar AMSAB*, Gent, Druk in de weer, 1997, 177 p.; Lust J. en Vermote M., "Papieren bitte! The confiscation and restitution of Belgian archives and Libraries (1940-2003)". In *Returned from Russia. Nazi Archival plunder in Western Europe and recent restitution issues*, Leicester, Institute of art and law and contributors, 2007, pp. 191-225; "De terugkeer van de 'Russische' archieven", in: *Vizier, driemaandelijks infoblad van het Koninklijk Legermuseum*, Brussel, 2002, p. 1-2.

III. INHOUD EN STRUCTUUR

A. BEREIK EN INHOUD

Het bestand heeft betrekking op de Duitse krijgsgevangenen in het Belgische leger tussen 1914 en 1920. De meeste bestanddelen stammen uit 1918-1919. Het door het Korps gevormde archief dat tot het bestand is blijven behoren, bestaat vooral uit staten en registers. Elementen zoals namen, stamboeknummers, graden, eenheden en mutaties zijn steeds standaard opgenomen. Elke serie, zoals de registratie van de ziekenboegen, biedt daarenboven een schat aan informatie eigen aan de functie van de respectievelijke serie. Een korte voorstelling van enkele series is op zijn plaats.

*Inlichtingenfiche model 5*⁴²

Nagenoeg de grootste serie van het archiefbestand wordt gevormd door een 19000-tal inlichtingenfiches model 5. De fiche model 5 is een standaardformulier waarop, veelal bij aankomst in een depot, alle gegevens van de krijgsgevangenen werden opgetekend. Niet alleen vinden we biografische maar ook genealogische en biometrische gegevens terug. Ook ruimte voor gegevens zoals de plaats van gevangename, verblijfplaats, hospitalisatie, overlijden en begraafplaats, ontbreekt niet. Zelfs indien een gevangene ontsnapte kon er op de fiche nota van worden gemaakt. Op heel wat fiches vinden we ook pasfoto's terug.

Deze fiches zijn in meervoud opgemaakt. Een eerste exemplaar werd opgemaakt door het Korps van de Krijgsgevangenen. Deze fiches werden alfabetisch geklasseerd en zijn bewaard in het archiefbestand van het Korps van de Krijgsgevangenen⁴³. Een dubbel van elke fiche werd doorgestuurd naar de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen, die de fiche op haar beurt bij ontvangst nummerde en ook op deze wijze klasseerde.

---

⁴² Zie inventarisnummers 1- 20.

*Staten Model 1*⁴⁴

De staten Model 1 zijn opgesteld door de Rijkswacht die de krijgsgevangenen afvoerde naar de achterhoede. Hiermee volgt men paragraaf 10 van de instructie voor de krijgsgevangenen. Ook de vormgeving van de staat is volgens de instructie. In verschillende kolommen worden de naam, graad, eenheid, plaats en datum van gevangenneming opgegeven. De staten aanwezig in het bestand van het Korps van de Krijgsgevangenen geven hoofdzakelijk een beeld van de militairen die tijdens het eindoffensief werden krijgsgevangen genomen. De staten werden doorgestuurd naar het Korps om de registratie van de krijgsgevangenen in orde te maken.

*Overzichten met opgave of de krijgsgevangenen ingeschreven zijn te Auvours of Wulveringem*⁴⁵.

Een eerste oproep aan alle militaire autoriteiten en organismen om overzichten van het aantal krijgsgevangenen in hun rangen en hun mutaties door te geven aan de IGA dateert van 13 januari 1919⁴⁶. In de eerste plaats moeten er staten opgemaakt worden met vermelding of de krijgsgevangenen al in het korps zijn ingeschreven, hetzij te Auvours, hetzij te Wulveringem. Het dagelijks order van die dag meldt ook duidelijk dat deze staten rechtstreeks naar het depot van het Korps van de Krijgsgevangenen te Wulveringem moeten worden gezonden⁴⁷. Hetzelfde geldt voor alle mutatiestatens. Einde maart 1919 lanceert de 1ste Algemene Directie van het Ministerie van Oorlog een nieuwe oproep⁴⁸. Ditmaal wordt het schrijven vergezeld van een standaarddocument als voorbeeld voor de door te sturen statens. De IGA is ondertussen opgeheven; alle informatie dient vanaf nu aan de CCA te worden geadresseerd. In de praktijk worden ze naar het Korps gestuurd. De statens vermelden de naam, het stamboeknummer, de graad en de plaats van inschrijving.

---

⁴⁴ Zie inventarisnummer 22 - 73.

⁴⁵ Zie inventarisnummers 74-128.

⁴⁶ Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 13 januari 1919, Journal Militaire Officiel, Brussel, 1919, p. 35-36.

⁴⁷ Dagelijks order nr. 2620, 13 januari 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3536, map 185 - 14A - 726.

⁴⁸ Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 25 maart 1919, Journal Militaire Officiel, Brussel, 1919, p. 245.

Periodieke overzichten van de getalsterkte⁴⁹.

Het dagelijks order van het leger van 13 januari 1919 verplicht de compagnieën en detachementen periodieke overzichten van hun effectieven op te maken en door te sturen naar het Korps te Wulveringem. Einde maart 1919 volgt een herinnering⁵⁰. Ditmaal wordt het schrijven vergezeld van een standaarddocument als voorbeeld van de door te sturen staten.

De staten vermelden de naam, het stamboeknummer, de graad en de mutaties. Ook medische inrichtingen stuurden deze overzichten door. Hierbij kan het zowel om gewonde als om verplegende krijgsgevangenen gaan.

Staten met ontsnapte en overleden gevangenen⁵¹.

Deze staten staan vermeld op de overdrachtlijst. Een direct bevel voor deze staten kon echter niet worden teruggevonden. Het zijn veelal standaardstaten met opgave van de naam, het immatriculatienummer, de datum van ontsnapping en de graad. Soms verschijnen zij ook in de vorm van een korte melding in briefvorm met opgave van de ontsnapt en afwezig op het appel.

Staten met opgave van de sociale situatie, enz. van de krijgsgevangenen⁵².

Op 1 mei 1919 krijgt de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen het bevel om alle documentatie te verzamelen om een snelle repatriëring van bepaalde categorieën gevangenen mogelijk te maken⁵³. Meer bepaald denkt men hier aan mijnwerkers. Deze zouden snel ingezet kunnen worden om voor de overwinnaars erts te delven: een idee dat blijkbaar ook de Duitse onderhandelaars bij de wapenstilstandcommissie niet slecht in de oren klonk⁵⁴. De staten vermelden het immatriculatienummer, de naam, de leeftijd, het aantal kinderen, de sociale situatie en het beroep van de krijgsgevangenen.

---

⁴⁹ Zie inventarisnummers 129-215.

⁵⁰ Rondzendbrief van de 1ste Algemene Directie van 25 maart 1919, Journal Militaire Officiel, Brussel, 1919, p. 245.

⁵¹ Zie inventarisnummers 216-237.

⁵² Zie inventarisnummers 243-260.

⁵³ Brief van het Ministerie van Oorlog aan de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen van 1 mei 1919, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, 185 - 14A - 1128.

⁵⁴ Verklaring van Kol. Von Muller voor de Wapenstilstandcommissie, KLM/MRA, Fonds 185, Russische doos 3647, 185 - 14A - 1128.

Staten met opgave van het thuisadres van de krijgsgevangenen⁵⁵.

Een rechtstreeks order voor deze staten werd niet teruggevonden. Afgaande op enkele vermeldingen en stempels op de stukken, is het aannemelijk dat deze staten zijn opgesteld in functie van het terugsturen van de post voor de krijgsgevangenen na hun repatriëring.

De bestanddelen die voortvloeien uit het verdelen van de post voor de krijgsgevangenen⁵⁶.

De registers en staten geven een beeld van de steun die de krijgsgevangenen van het thuisfront kregen. Er is ook ruimte voorzien voor eventuele klachten.

De bestanddelen die voortvloeien uit het registreren van de klachten⁵⁷.

Op regelmatige basis kregen de krijgsgevangenen de kans om hun klachten gaande van het beheer van hun financiële middelen tot mishandelingen kenbaar te maken. Deze werden opgetekend in registers. De graad van detail varieert.

De bestanddelen die voortvloeien uit het registreren van zieken en gewonden⁵⁸.

Deze registers geven een dagdagelijks beeld van de ziekenboeg met opgave van persoonsgegevens, de aard van de aandoening en de behandeling.

---

⁵⁵ Zie inventarisnummers 261-282.

⁵⁶ Zie inventarisnummers 328-355.

⁵⁷ Zie inventarisnummers 356-378.

⁵⁸ Zie inventarisnummers 379-405.

B. ORDENING

Het bestand maakte deel uit van het Fonds 185 waarin de Belgische militaire archieven die in 2002 hun weg terug naar België vonden, zijn opgenomen. Dit fonds, dat bekend staat als het Moskou-archief, omvat meerdere archiefvormers en is ontsloten door een plaatsingslijst.

Het bestand werd voor de eerste maal geïdentificeerd als voortgebracht door een zelfstandige archiefvormer tijdens het inventariseren van het bestand van de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen. Via een zoektocht op trefwoord in de plaatsingslijst en later ook via een studie van elke beschrijving per doos, werden een driehonderdtal Russische dozen afgezonderd. Al snel werd duidelijk dat de selectie meer dan één archiefvormer had opgeleverd met als hoofdmoot de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst. Tweede vormer in rij maakte zich bekend als het Korps van de Krijgsgevangenen. Tot slot en, wat het Korps aangaat, met hoogst interessant bronmateriaal, werden enkele dossiers met betrekking tot de historische context van het Korps, gevormd door het Ministerie van Oorlog, de Generale Staf van het Groot Hoofdkwartier en de kwartiermeester van het 3de Artillerieregiment (3A), teruggevonden.

De identificatie van de archiefvormers was relatief eenvoudig. De respectievelijke bestanddelen van het Korps en de Dienst maar ook van de andere bovengenoemde vormers volgens het bestemmingsbeginsel een plaats geven, was door de verschillende overdrachten van bevoegdheden en archiefbestanddelen minder vanzelfsprekend. Gelukkig zijn de overdrachtslijsten bewaard gebleven. Hoewel deze lijsten slechts in erg algemene termen de toenmalige ordening weerspiegelen en de bestanddelen beschrijven, was het toch mogelijk om de lijsten als leidraad te gebruiken voor de afbakening van de verschillende bestanden en de ordening.

Voor de ordening was de lijst die in 1922 de overdracht van het bestand van de kwartiermeester van het 3A naar het Ministerie van Landsverdediging begeleidde, slechts ten dele geschikt. Het bestand bestaat vooral uit staten en registers. Het gros hiervan werd in de overdrachtslijst onder twee noemers geplaatst.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

Ten eerste kunnen we *de staten opgesteld door verschillende eenheden en detachementen en van uiteenlopende datum (dixit)* onderscheiden. Deze dienden zich aan als een mengelmoes van bestanddelen die vormelijk en inhoudelijk veel diverser zijn dan de overdrachtslijst opgeeft. Onderzoek in de archieven van hoger in de militaire organisatiestructuur gelegen archiefvormers maakte het mogelijk om nagenoeg al deze staten functioneel te identificeren. Het zijn dikwijls lijsten of staten die door de verschillende eenheden in navolging van enkele dagorders en algemene instructies naar het commando van het Korps zijn doorgestuurd. De korpsleiding behield zo de controle over de registratie van de krijgsgevangenen, de getalsterkte en de plaats van tewerkstelling. Ook de repatriëring kon op deze wijze voorbereid worden.

Ten tweede zijn er de *diverse documenten betreffende de krijgsgevangenen en nodig voor opzoekingen (dixit)*. Deze bestanddelen zijn gevormd door de compagnieën en detachementen voor hun eigen administratie van de getalsterkte, de postverdeling, de klachtenregistratie en het voorraadbeheer. Er was geen functionele ordening. Soms waren de bestanddelen gegroepeerd per eenheid.

Er is in dit opzicht gekozen om deze rudimentaire oude ordening te weerspiegelen in een archiefschema met afdelingen waarin, via een diepere beschrijving van het bestand, het onderscheid tussen de werking van de korpsleiding enerzijds en deze van de compagnieën en detachementen anderzijds, duidelijker naar voren komt.

Voor de ordening binnen de rubrieken moesten eerst de compagnieën en detachementen geïdentificeerd worden. Het bestand van het Korps zelf bood weinig aanknopingspunten en er werd beroep gedaan op bestanddelen gevormd door andere archiefvormers. Meer bepaald in de dossiers van de Derde Sectie van de Generale Staf van het Groot Hoofdkwartier zijn immers periodieke overzichten terug te vinden met opgave van de eenheden en hun standplaats. Deze overzichten zijn echter momentopnames.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

De *Liste des Quartiers-Mâtres avec indication des unités qu'ils ont administrées depuis le 1er août 1914*⁵⁹ gaf ons meer houvast. Deze officiële publicatie, die in 1920 is verdeeld als naslagwerk om frontstrepen toe te kennen, geeft per kwartiermeester een opsomming van nagenoeg alle eenheden die aan hem verbonden waren. Een handig instrument, maar met beperkingen: niet alle detachementen zijn hierin opgenomen. Dit stellen we voornamelijk vast in de periodieke staten die de detachementen opmaakten.

We hebben ervoor gekozen om toch de volgorde van de eenheden in de lijst te gebruiken voor de ordening van de eenheden binnen de rubrieken. Op deze wijze konden bestanddelen binnen een bepaalde serie die door eenzelfde eenheid gevormd zijn, gegroepeerd worden. De detachementen die niet in de lijst zijn opgenomen, werden in alfabetische volgorde na de gekende detachementen geordend.

---

⁵⁹ Een uittreksel uit deze lijst met vermelding van de eenheden van het Korps is als bijlage in deze inventaris opgenomen.

ARCHIEFSHEMA

I. Het Commando van het Korps van de Krijgsgevangenen.

- A. Het registreren van de krijgsgevangenen.
- B. Het opvolgen van de overplaatsingen en de getalsterkte.
  - 1. *Het vergaren van staten model 1.*
  - 2. *Het vergaren van overzichten met opgave of de krijgsgevangenen ingeschreven zijn te Auvours of Wulveringem.*
  - 3. *Het vergaren van periodieke overzichten van de getalsterkte.*
  - 4. *Het vergaren van staten van ontsnapte en overleden krijgsgevangen.*
- C. Controle op de werken van de compagnieën en detachementen.
- D. Het repatriëren van de krijgsgevangenen.
  - 1. *De voorbereiding van de repatriëring.*
  - 2. *Het repatriëren van gewonden, medisch personeel en krijgsgevangenen afkomstig uit gebieden die niet meer tot het Duitse grondgebied behoren.*
  - 3. *De voorbereiding en de uitvoering van de grootschalige repatriëring in september 1919.*

II. De compagnieën en detachementen van het Korps van de Krijgsgevangenen.

- A. Het bijhouden van de getalsterkte.
- B. Het verdelen van de post.
- C. Het registreren van de klachten.
- D. Het registreren van zieken en gewonden in de ziekboeg.
- E. Het beheren van de voorraden.

IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK

A. VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Het bestand is vrij raadpleegbaar.

B. VOORWAARDEN VOOR REPRODUCTIE

De voorwaarden worden bepaald door het leeszaalreglement van het documentatiecentrum van het KLM/MRA.

C. TAAL EN SCHRIFT

De taal van de stukken is Frans. Sommige bestanddelen zijn door krijgsgevangenen opgesteld en aangevuld in de toenmalig gebruikelijke Duitse schriften.

D. FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Papieren drager.

V. VERWANT MATERIAAL

A. DOCUMENTEN MET EEN VERWANTE INHOUD

Voor de studie naar de Duitse krijgsgevangenen in Belgische handen tijdens en vlak na Wereldoorlog I zijn in het documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis meerdere archiefbestanden voorhanden.

In de eerste plaats, en niet in het minst, is er het archiefbestand van de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen van de Belgische Middendienst voor de Krijgsgevangenen. De informatieverstrekking van de Dienst voor de Duitse Krijgsgevangenen steunde in hoge mate op de gegevens die door het Korps verzameld werden. Daarbij komt nog dat omvangrijke series en administratie na de opheffing van het Korps naar de Dienst werden overgedragen. Het verdient dan ook de aanbeveling om het bestand van de Dienst te raadplegen. Verduidelijking kan in de inleiding van de inventaris van de Dienst gevonden worden.

Verder is in de bestanden van het Kabinet van het Ministerie van Oorlog heel wat informatie terug te vinden. In het bijzonder doos 3647, map 185 - 14A - 1128 van het Fonds 185 bevat periodieke lijsten met een opgave van de compagnieën en detachementen met vermelding van de diensten waarin zij zijn ondergebracht, het aantal krijgsgevangenen, het aantal bewakers en de aard van het werk. Ook aanwezig zijn dossiers in verband met de oprichting van de eerste kampen, briefwisseling in verband met de beslissingsniveaus, klachtendossiers en inspectierapporten.

Ook de Derde Sectie van de Generale Staf legde enkele interessante dossiers aan. Meer bepaald in Russische doos 3535, map 185 - 14A - 723 van het Fonds 185 zitten dossiers inzake het opstellen van lijsten model 1, de repatriëring van gewonden en medisch personeel, de bewaking, het statuut van Poolse, Russische en Oostenrijkse krijgsgevangenen, de inrichting van tijdelijke opvangkampen en instructies voor het afvoeren van de krijgsgevangenen.

Lijsten van krijgsgevangenen die vanaf 1916 onder Frans beheer zijn geplaatst, overzichten van de aantallen krijgsgevangenen die vanaf 1918 naar de eigen achterhoede zijn

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

overgebracht, de bewaking van de detachementen en compagnieën in 1919 kunnen teruggevonden worden in doos 3536, map 185 - 14A – 726 van het Fonds 185.

De kwartiermeester van het 3A legde ook een dossier aan over de Duitse krijgsgevangenen. Dit kan teruggevonden worden in doos 4823, map 185 - 14a - 4898 van het Fonds 185. Het bevat enkele instructies opgesteld door het Korps en de IGA.

In het Fonds 185 zitten ook nog de bestanddelen van verschillende militaire archiefvormers met betrekking tot de organisatie van de recuperatie van materialen na de oorlog⁶⁰. Hoewel er geen dossier specifiek over Duitse krijgsgevangenen handelt, bevatten deze bronnen hierover toch veel gegevens.

---

⁶⁰ Zie ondermeer de Russische dozen 2412, 3179, 3670, 3749, 4407 en 4537.

B. PUBLICATIES

Eigentijdse publicaties:

- *Liste des Quartiers-Mâtres avec indication des unités qu'ils ont administrées depuis le 1er août 1914*, Ministerie van Oorlog, [Brussel], s.d.
- *Ordres Journalier de l'Armée*, 26 december 1914 – 30 september 1919.
- *Réglement sur la droit de la guerre et instruction sur le Service des Prisonniers de Guerre*, Brussel, Guyot Frères Editeurs, 1911.

Gedrukte bronnen:

- *Journal Militaire Officiel*, Brussel, Guyot Frères Editeurs, 1918, 885 p.
- *Journal Militaire Officiel*, Brussel, Guyot Frères Editeurs, 1919, 537 p.
- *Journal Militaire Officiel* Brussel, Guyto Frères Editeurs, 1919, 1570 p.
- *Années 1914. Armée Belge. Annuaire Officiel. Brussel*, Imprimerie du Ministère de la Défense Nationale, 1914.
- *Années 1924-1925. Armée Belge. Annuaire Officiel. Brussel*, Imprimerie du Ministère de la Défense Nationale, 1925.
- *Années 1926-1927. Armée Belge. Annuaire Officiel. Brussel*, Imprimerie du Ministère de la Défense Nationale, 1926.
- *Œuvre d'assistance aux prisonniers belges en Allemagne. Comité central : Le Havre. Rapport présenté à l'assemblée générale du 9 décembre 1916*, Parijs, 1917.

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

- Œuvre d'assistance aux prisonniers belges en Allemagne. *Comité central : Le Havre. Rapport présenté à l'assemblée générale du 26 février 1917*, Parijs, 1917.
- Office central belge pour les prisonniers de guerre. *Troisième rapport annuel, présenté à l'assemblée générale du 10 janvier 1918*, Brussel, 1918.
- Office central belge pour les prisonniers de guerre. *Quatrième et dernier rapport septembre 1917- mars 1924*, Brussel, 1924.

Studies:

- Delannoo E., Russen in België (1918-1920), in : *Schrapnel, Driemaandelijks tijdschrift van The Western Front Association België*, 2009, nr. 3, pp. 63-69.
- Delpal B., Entre culpabilité et réparation: la douloureuse situation des prisonniers de guerre Allemands maintenus en France au temps du traité de Versailles, in: *14-18 aujourd'hui, today, heute : Revue Anuelle d'Histoire*, 2001, 4, pp.124-137.
- *Immigrants and Minorities*, Oxon, Taylor & Francis, 2008, vol 28, nr. 1-2 [themanummer over krijgsgevangenen].
- Oltmer J. (red.), *Kriegsgefangene im Europa des Ersten Weltkriegs*, Paderborn, Ferdinand Schöningh, 2006.
- Lt.-Gen. de Selliers de Moranville, *Histoire de l'Inspection Générale de l'Armée et des centres d'instruction Belges pendant la Guerre Mondiale 1914-1918*, onuitgegeven studie, [1933-1938], KLM/MRA, Fonds Personalía nr. 16, nrs. 33-48.
- Vandeweyer L., Hulptroepen van de Genie van het Belgische leger, in: *Ten Oorlog met schop en houweel*, Ieper, The Western Front Association België vzw, 2009.

VI. BESCHRIJVINGSBEHEER

Het bestand werd in het eerste semester van 2011 geïnteriseerd in het kader van een samenwerkingsproject tussen de Vrije Universiteit Brussel en het KLM/MRA. De projectgroep bestaande uit Prof. dr. Frank Scheelings (VUB), Anne Godfroid (Diensthoofd Dep.III KLM/MRA) en dr. Patrick Nefors (Archivaris Dep III KLM/MRA) waakte over de wetenschappelijke kwaliteit van de productie⁶¹. Voor de materiële werkzaamheden konden we rekenen op mevr. Elena Antonova (KLM/MRA). Het bestand is beschreven volgens de ISAD(G) norm. Voor de lay-out van de inventaris werd ervoor gekozen het ISAD(G)-sjabloon voor de opmaak van inventarissen te gebruiken dat ontwikkeld werd door het Rijksarchief.

VII. BIJLAGEN

A. Uittreksel uit de lijst van de kwartiermeesters met opgave van de compagnieën en detachementen van het Korps van de Krijgsgevangenen.

---

⁶¹ Tevens willen we archivaris dr. L. Vandeweyer hartelijk danken voor het nalezen en zijn nuttige opmerkingen bij deze tekst.

INVENTARIS VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN

**I. HET COMMANDO VAN HET KORPS VAN DE
KRIJGSGEVANGENEN**

A. HET REGISTREREN VAN DE KRIJGSGEVANGENEN

1-20.	Alfabetisch geordende inlichtingenfiches model 5. 1914-1918.	20 pakken
1.	A- Beh.	
2.	Bei – Bra.	
3.	Bra – Dip.	
4.	Dit – Ex.	
5.	Fa – Ger.	
6.	Gers – Gi.	
7.	Ha – Hel.	
8.	Hel – Hor.	
9.	Hor – Ju.	
10.	Ka – Kn.	
11.	La – Lu.	
12.	Ma – Mi.	
13.	Mi – Nu.	
14.	Oc – Qu.	
15.	Ra – Rz.	
16.	Sa – Sch.	
17.	Schi – Ste.	
18.	Stei – Vu.	
19.	Wi – Will.	
20.	Wilk – Zy.	
21.	Fiches model 5 en identiteitskaarten van ontsnapte krijgsgevangenen. 1919.	1 omslag

B. HET OPVOLGEN VAN DE OVERPLAATSINGEN EN DE GETALSTERKTE

1. HET VERGAREN VAN STATEN MODEL 1

22. Staten Model 1 opgesteld door de Rijkswacht met opgave van de Duitsers krijgsgevangen genomen in augustus, september en oktober 1914. 1914. 1 omslag
23. Dossier inzake het opmaken door de legerdivisies van een kopie van het register model 1 en 2 waarin de Duitsers staan die tussen 1914 en 1916 door de verschillende legerdivisies werden krijgsgevangen gemaakt. 1916. 1 omslag
24. Staten model 1 die verder aangevuld zijn door bepaalde eenheden in functie van de immatriculatie. 1918. 1 omslag
25. Staat met opgave van de krijgsgevangenen toegewezen aan het Detachement van Sangatte die nog niet zijn geïmmatriculeerd. 1918. 1 deel
- 26- 73. Staten Model 1 met opgave van de krijgsgevangenen die in 1918 door de Rijkswacht naar de achterhoede zijn gevoerd. 1918. 27 omslagen, 20 stukken
26. Staat met opgave van 200 krijgsgevangenen die op 20 september naar de *Annexe Flottante* van Calais zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
27. Staat met opgave van 900 krijgsgevangenen die eind september 1918 naar het *Dépôt d'Internement des Prisonniers de Guerre* (DIPG) Auvours zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
28. Staat met opgaven van 1116 krijgsgevangenen die op 30 september 1918 naar het DIPG Auvours zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
29. Staat met opgaven van 928 krijgsgevangenen die op 30 september 1918 naar het DIPG Auvours zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
30. Staat met opgaven van 400 krijgsgevangenen die op 1 oktober 1918 naar Marck zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
31. Staat met opgaven van 281 krijgsgevangenen die op 2 oktober 1918 naar Gravelines zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
32. Staat met opgaven van 250 krijgsgevangenen die op 3 oktober 1918 naar het *Dépôt de Remonte d'Armée* (DRA) Calais zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
33. Staat met opgaven van 108 krijgsgevangenen die op 5 oktober 1918 naar Arques lez Saint Piers zijn gedirigeerd om toegewezen te worden aan het *2ème Troupes Auxiliaires de Génie* (TAG). 1918. 1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

34. Staat met opgaven van 216 krijgsgevangenen die op 5 oktober 1918 naar Elinghen zijn gedirigeerd om te worden toegewezen aan de 43ste Compagnie TAG 1918. 1 omslag
35. Staat met opgave van 47 krijgsgevangenen Elzassers die op 9 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd. 1918. 1 stuk
36. Staat met opgave van 30 krijgsgevangenen die op 11 oktober 1918 naar Bourbourg zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
37. Staten met opgave van 72 krijgsgevangenen die op 13 oktober 1918 op vraag van het *Commandement Supérieur Base de Calais* (CSBC) toegewezen worden aan het DRA. 1918. 1 omslag
38. Staten met opgaven van 108 krijgsgevangenen die op 14 oktober 1918 naar het DRA Calais zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
39. Staten met opgaven van 1008 krijgsgevangenen die op 16 oktober 1918 naar het DIPG Auvours zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
40. Staat met opgaven van 125 brancardiers die op 16, 20 en 21 oktober 1918 naar het Militaire Hospitaal Vinkem zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 omslag
41. Staat met opgave van 2016 krijgsgevangenen die op 17 oktober 1918 ter beschikking werden gesteld van de Administratie der Spoorwegen zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 omslag
42. Staten met opgaven van 500 krijgsgevangenen die op 17 oktober 1918 naar Adinkerke zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 stuk
43. Staten met opgave van 24 brancardiers die op 17 en 18 oktober 1918 naar Cabourg zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 omslag
44. Staat met opgave van 60 militairen die op 19 oktober 1918 naar Guines zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 omslag
45. Staat met opgave van 20 krijgsgevangenen die op 19 oktober 1918 naar Gravelines zijn gedirigeerd. 1918. 1 stuk
46. Staten met opgave van 16 krijgsgevangenen officieren die op 20 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd. 1918. 1 omslag
47. Staat met opgave van 30 brancardiers die op 20 oktober 1918 naar het *Hôpital d'Evacuation d'Armée* (HEA) *Isenberghe* zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours. 1918. 1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

48. Staat met opgave van 1 krijgsgevangene die op 21 oktober 1918 naar de *Commission de Réseau des Chemins de Fer de Campagne (CRCFC)* Kaaskerke is gedirigeerd.
1918. 1 stuk
49. Staat met opgave van 14 krijgsgevangenen die op 21 oktober 1918 naar het DIPG Auvours zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
50. Staten met opgaven van 370 krijgsgevangenen die op 21 oktober 1918 naar Diksmuide zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours .
1918. 1 omslag
51. Staat met opgave van 11 krijgsgevangen Elzassers die op 22 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
52. Staat met opgave van 18 krijgsgevangenen uit Elzas-Lotharingen die op 24 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
53. Staat met opgave van 16 krijgsgevangen officieren die op 25 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
54. Staat met opgave van 6 Russen die op 25 oktober naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
55. Staten met opgave van 155 krijgsgevangen Elzassers die op 25 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 omslag
56. Staat met opgave van 6 officieren die op 30 oktober 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
57. Staat met opgave van 2 Russen die op 1 november 1918 naar het DIPG Auvours zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
58. Staten met opgave van 962 krijgsgevangenen die tussen 2 en 11 november 1918 toegewezen zijn aan de commandant van de Genie aangehecht aan het Groot Hoofdkwartier.
1918. 1 omslag
59. Staten met opgave van 360 krijgsgevangenen die eind oktober naar een niet nader geduide locatie zijn afgevoerd.
1918. 1 omslag
60. Staten met opgave van 32 brancardiers die op 25 oktober en 25 november 1918 naar het hospitaal *l'Océan* De Panne zijn gedirigeerd zonder eerst langs te gaan bij het DIPG Auvours.
1918. 1 omslag
61. Staten met opgave van 236 krijgsgevangenen die tussen 15 en 23 november ter beschikking zijn gesteld van de commandant van de Genie te Koksijde zonder eerste langs het Depot van het Korps van de Krijgsgevangenen te gaan.
1918. 1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

62. Staat met opgave van 3 krijgsgevangenen officieren die op 23 november 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
63. Staat met opgave van 54 krijgsgevangenen die op 26 november 1918 naar het hospitaal *l'Océan De Panne* zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
64. Staat met opgave van 3 krijgsgevangenen die op 26 november naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
65. Staat met opgave van 8 krijgsgevangenen die op 29 november 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
66. Staat met opgave van 1 krijgsgevangen Elzasser die op 26 november 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer is gedirigeerd.
1918. 1 stuk
67. Staat met opgaven van 3 krijgsgevangenen uit Elzas-Lotharingen die op 26 november 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
68. Staten met opgave krijgsgevangenen die tussen 2 en 8 december 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer Sur Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 omslag
69. Staat met opgave van 28 krijgsgevangenen die op 2 december 1918 naar Wulveringem zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
70. Staat met opgave van 5 krijgsgevangen officieren die op 14 december 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
71. Staat met opgave van 8 krijgsgevangen Elzassers die op 14 december 1918 naar Saint-Pol-sur-Mer zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
72. Staat met opgaven van 186 krijgsgevangenen die op 14 december naar het DIPG Wulveringem zijn gedirigeerd.
1918. 1 stuk
73. Staten met opgaven krijgsgevangenen die op 27 december 1918 en 4 januari 1919 naar het DIPG Wulveringem zijn gedirigeerd.
(1918) 1919. 1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

2. HET VERGAREN VAN OVERZICHTEN MET OPGAVE OF DE KRIJGSGEVANGENEN INGESCHREVEN ZIJN TE AUVOURS OF WULVERINGEM

74-81.	Staten opgesteld door de compagnieën. 1919.	7 omslagen, 1 stuk
74.	Compagnie E te Antwerpen. April 1919.	1 omslag
75.	Compagnie G te Koksijde. 31 maart 1919.	1 omslag
76.	Compagnie H te Torhout. 4 april 1919.	1 omslag
77.	Compagnie I. 28 april 1919.	1 omslag
78.	Detachement van Saunay. 31 maart 1919.	1 stuk
79.	Detachement van Leuven. 8 april 1919.	1 omslag
80.	Basis Antwerpen. 4 april 1919.	1 omslag
81.	Marinebasis Antwerpen. 6 april 1919.	1 omslag
82- 113.	Staten opgesteld door de detachementen. 1919.	22 omslagen, 10 stukken
82.	<i>Service des Batiments Militaire (en substance Nouvelle Mairie)</i> te Calais. 31 maart 1919.	1 omslag
83.	<i>Compagnie Brasserie Militaire Belge</i> te Duinkerke. 31 maart 1919.	1 stuk
84.	<i>Detachement Arsenal Armée Belge Gravelines.</i> 12 april 1919.	1 omslag
85.	<i>Compagnie des Subsistants de Bruges.</i> 31 maart 1919.	1 omslag
86.	64ste Compagnie AG Adinkerke. 31 maart 1919.	1 omslag
87.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk 8 april 1919.	1 omslag
88.	Detachement Polygoon van Brasschaat. 31 maart 1919.	1 stuk
89.	Detachement <i>Service Provincial Récupération Flandre Orientale (SPRFOr)</i> Gontrode. 17 mei 1919.	1 stuk
90.	57ste Compagnie TAG Luik. Maart 1919.	1 omslag
91.	Detachement <i>Service Provincial Récupération Anvers (SPRA)</i> Muizen. 31 maart 1919.	1 stuk
92.	Detachement <i>Service Provincial Récupération Flandre Occidentale (SPRFOc)</i> Oostende. 8 april 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

93.	Detachement SPRFOr Kwatrecht. 31 maart 1919.	1 omslag
94.	Detachement <i>Service Provincial Récupération Brabant</i> (SPRB) Schaarbeek. April 1919.	1 omslag
95.	Detachement SPRA Fort I Wijnegem. 31 maart 1919.	1 stuk
96.	Detachement SPRFOc Zoetenaai. April 1919.	1 omslag
97.	Detachement van het Kamp van Beverloo. April 1919.	1 omslag
98.	<i>Dépot de l'Aviation Calais</i> . Januari 1919.	1 stuk
99.	<i>Detachement des Ouvriers d'Artillerie de Calais</i> (DOAC). 16 april 1919.	1 omslag
100.	<i>Depot de Remonte, Unité Administrative, Sangatte</i> . 31 maart 1919.	1 omslag
101.	Detachement van de Krijgsgevangenen van het <i>Dépôt de la Zone d'Armée</i> (DZA) te Klein-Leizele. 5 april 1919.	1 omslag
102.	Detachement Beau-Marais, Calais. 31 maart 1919.	1 stuk
103.	4de Detachement van Handzame. 31 maart 1919.	1 omslag
104.	Detachement van Haren. 8 april 1919.	1 omslag
105.	Detachement <i>Magasin d'Intendance</i> nr. 2 De Panne. April 1919.	1 omslag
106.	Detachement <i>Magasin d'Intendance</i> Avekapelle. 31 maart 1919.	1 stuk
107.	Detachement <i>Magasin d'Intendance</i> nr. 3 Isenberge. 31 maart 1919.	1 stuk
108.	<i>Compagnie du Service de Manutention Bourbourg</i> . 7 april 1919.	1 omslag
109.	1ste Detachement van de Krijgsgevangenen Marck. 5 april 1919.	1 omslag
110.	2de Detachement van Oosthoek (Adinkerke). 10 april 1919.	1 omslag
111.	Detachement van Ramskapelle. April 1919.	1 omslag
112.	Detachement van Roesdamme. April 1919.	1 stuk
113.	Detachement van Woesten. 31 maart 1919.	1 omslag
114-128.	Staten opgesteld door de medische inrichtingen. 1919.	13 omslagen, 3 stukken
114.	Militair Hospitaal van Antwerpen. Maart - mei 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

115.	Duits veldhospitaal in de Verschansingsstraat te Antwerpen. 15 maart 1919.	1 omslag
116.	Veldhospitaal in de Poortstraat te Berchem. 31 maart 1919.	1 omslag
117.	Militair Hospitaal Bonsecours. 31 maart 1919.	1 omslag
118.	Militair Hospitaal Cabour te Adinkerke. 31 maart 1919.	1 omslag
119.	<i>Hôpital Militaire Belge</i> (Ecole St-Emile, Rue Victor Hugo, Calais). 31 maart 1919.	1 stuk
120.	Militair Hospitaal Hoogstade te Gent. 31 maart 1919.	1 omslag
121.	Veldhospitaal <i>l'Océan</i> Vinkem. April 1919.	1 omslag
122.	Militair hospitaal van het Kamp van Beverloo. April, juni 1919.	1 omslag
123.	Militair Hospitaal Hoogstade. 4 april 1919.	1 stuk
124.	Militair Hospitaal Luik. 6 april 1919.	1 omslag
125.	Militair Hospitaal Brugge. 8 april 1919.	1 omslag
126.	Detachement van de Krijgsgevangenen Hospitaal Montpellier. 10 april 1919.	1 stuk
127.	Militair Hospitaal <i>Porte de Gravelines</i> , Calais. Januari, april 1919.	1 omslag
128.	Veldhospitaal <i>l'Océan</i> Brussel. 23 april 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

3. HET VERGAREN VAN PERIODIEKE OVERZICHTEN VAN DE GETALSTERKTE

129 - 148.	Staten opgesteld door de compagnieën. 1918-1919.	18 omslagen, 2 stukken
129.	1ste Compagnie. Mei, juli en september 1919.	1 omslag
130.	2de Compagnie. Mei 1919.	1 stuk
131.	3de Compagnie. Februari - juni 1919.	1 omslag
132.	4de Compagnie. Augustus 1919.	1 omslag
133.	5de Compagnie. s.d.	1 omslag
134.	7de Compagnie Polen te Houtem. 1919.	1 stuk
135.	8ste Compagnie. September 1919.	1 omslag
136.	9de Compagnie. Mei - juli 1919.	1 omslag
137.	12de Compagnie te Beverloo. Juni - september 1919.	1 omslag
138.	Compagnie D te Wulpen. Februari - september 1919.	1 omslag
139.	Compagnie E te Antwerpen. Januari - september 1919.	1 omslag
140.	Compagnie F te Avekapelle. Februari - september 1919.	1 omslag
141.	Compagnie G te Koksijde. Maart - juni 1919.	1 omslag
142.	Compagnie H te Torhout. December 1918 - augustus 1919.	1 omslag
143.	Compagnie I. Januari - september 1919.	1 omslag
144.	Detachement van Saunay. Juni 1919.	1 omslag
145.	Detachement van Leuven. Maart, mei - juli 1919.	1 omslag
146.	Basis Antwerpen. December 1918 - Maart 1919.	1 omslag
147.	Marinebasis Antwerpen. Juli - augustus 1919.	1 omslag
148.	Detachement van Le Havre. Februari - juni 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

149 - 198.	Staten opgesteld door de detachementen. 1918-1919.	32 omslagen, 18 stukken
149.	<i>Service des Batiments Militaire (en substance Nouvelle Mairie)</i> te Calais. Oktober 1918, maart 1919.	1 omslag
150.	Detachement van Gravelines. November 1918 - juni 1919.	1 omslag
151.	<i>Groupement des Explotations Techniques de Genie (Service Technique du Génie Rouen)</i> . 28 Oktober 1918.	1 stuk
152.	Detachement van de 64ste compagnie TAG Adinkerke. April - juni 1919.	1 omslag
153.	Detachement SPRA Fort Sint-Marie. Juni - juli 1919.	1 omslag
154.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk. April- september 1919.	1 omslag
155.	Detachement polygoon van Brasschaat. Mei 1919.	1 omslag
156.	<i>Compagnie des Subsistants</i> (Belfort) Brugge. Mei 1919.	1 stuk
157.	Detachement van de SPRFOc te Gontrode. Juni 1919.	1 omslag
158.	Detachement van de 57ste Compagnie TAG van Luik. Mei - juni 1919.	1 omslag
159.	15 Cie TAG, SPRFOc Klein-Leizele . April - juni 1919.	1 omslag
160.	Detachement van Lampernisse. Mei - juli 1919.	1 stuk
161.	3de Compagnie Telegrafisten van het Groothoofdkwartier Mechelen (Muizen). Januari - augustus 1919.	1 omslag
162.	<i>Service Provinciale Récupération Namur</i> (SPRN) Subsistants 8e Art. Namur. Juni 1919.	1 omslag
163.	Detachement SPRFOc Oostende. Mei - augustus 1919.	1 omslag
164.	Detachement SPRFOc Kwatrecht. April - augustus 1919.	1 omslag
165.	Detachement <i>Iere Corps Special de Travailleurs</i> , SPRB Tienen. Mei 1919.	1 stuk
166.	Detachement SPRFOc Varsenare. Maart - mei 1919.	1 stuk
167.	Detachement SPRA Fort I Wijnegem. Mei 1919.	1 omslag
168.	<i>Detachement van de Brasserie Militaire Belge</i> te Bonsecours. 29 mei 1919.	1 stuk
169.	<i>Detachement Canal de l'Ancre</i> , Antwerpen. Mei 1919.	1 omslag
170.	1ste Compagnie van de <i>Commission de Récupération</i> van Laken. Mei - augustus 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

171.	<i>Centre de Cavalerie et de Remonte pour Officiers (CCRO) Compagnie Cy te Koksijde.</i> 26 januari 1919.	1 stuk
172.	<i>Bataljon Chemin de Fer de Genie Brussel en subsistance de 1ere Compagnie van het III bataljon Troupes d'Etappes.</i> 14 januari 1919.	1 stuk
173.	<i>Compagnie du Service de Manutention Bourbourg.</i> April 1919.	1 omslag
174.	43ste Compagnie CTAG , <i>Groupement TETG.</i> 1919.	1 omslag
175.	<i>Compagnie des Subsistants de la Flandre Occidentale, Detachement van Leke (Ferme Vergate).</i> 19 januari 1919.	1 stuk
176.	10de Compagnie van het <i>Corps Special des Travailleurs</i> Knokke. 29 mei 1919.	1 stuk
177.	Detachement van het DIPG Bonsecours. 20 januari 1919.	1 stuk
178.	Detachement DIPG Sangatte. Januari - februari 1919.	1 omslag
179.	DOAC. 17 februari 1919.	1 omslag
180.	DRA Belge te Calais. 6 november 1918.	1 stuk
181.	DRA, <i>Unité Administrative</i> , Sangatte. Januari - maart 1919.	1 omslag
182.	6de Escadrille <i>Aviation Militaire Belge</i> , Evere. 18 januari 1919.	1 stuk
183.	1ste, 2de en 3de detachement van Groenendaal (Merksem). Januari - juni 1919.	1 omslag
184.	Detachement van Haren. Januari - maart 1919.	1 omslag
185.	Detachement van Hasselt van de 12de Compagnie. Mei - juli 1919.	1 omslag
186.	Detachement <i>Magasin d'Intendance 2 De Panne.</i> April - juni 1919.	1 omslag
187.	Detachement van het Kamp van Beverloo. Maart - juni 1919.	1 omslag
188.	1ste Detachement van Marck. 1919.	1 omslag
189.	2de detachement Oosthoek. Januari - maart 1919.	1 omslag
190.	<i>Detachement des Ouvriers de la Signalisation Militaire.</i> 14 januari 1919.	1 stuk
191.	<i>Parc d'Aviation Belge</i> te Beaumarais. s.d..	1 stuk
192.	2de <i>Detachement des PGTE</i> Adinkerke. Maart 1919.	1 stuk

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

193.	Detachement van de Krijgsgevangenen Ramskapelle. 19 april 1919.	1 omslag
194.	Detachement van Roesdamme. Mei 1919.	1 omslag
195.	<i>2de Service de Manutention</i> Antwerpen. 25 januari 1919.	1 stuk
196.	<i>Service de Manutention de la zone de L'Yser</i> te Izenberge. Mei 1919.	1 omslag
197.	Detachement van Woesten. Januari, april 1919.	1 omslag
198.	Detachement van Sint-Pieters-Woluwe. Juni 1919.	1 stuk
199- 215.	Staten opgesteld door de medische inrichtingen 1918-1919.	13 omslagen, 4 stukken
199.	Hospitaal <i>l'Océan</i> Vinkem. Oktober 1918, januari - maart 1919.	1 omslag
200.	Detachement van het hospitaal te Cabourg. 1919.	1 stuk
201.	Militair Hospitaal Luik. 1919.	1 omslag
202.	Militair Hospitaal Bonsecours. Januari - maart 1919.	1 omslag
203.	Militair Hospitaal Porte de Gravelines te Calais. Januari - april 1919.	1 omslag
204.	Militair Hospitaal Hoogstade. Januari- mei 1919.	1 stuk
205.	Veldhospitaal <i>l'Océan</i> Brussel. Januari, maart- augustus 1919.	1 omslag
206.	Militair Hospitaal Brugge. Januari - september 1919.	1 omslag
207.	Militair Hospitaal Antwerpen. Maart 1919.	1 omslag
208.	Veldhospitaal 20 van het Rode Kruis in de Quellinstraat nr 30 te Antwerpen. Maart 1919.	1 stuk
209.	Veldhospitaal in de Poortstraat te Berchem. Maart 1919.	1 omslag
210.	Militair Hospitaal Cabour te Adinkerke. Maart 1919.	1 omslag
211.	Duits veldhospitaal in de Verschansingsstraat te Antwerpen. Maart - april 1919.	1 omslag
212.	Burgerhospitaal van Schaarbeek. Maart 1919.	1 omslag
213.	Militair Hospitaal Beveren aan de Ijzer. Mei 1919.	1 omslag
214.	Militair Hospitaal Blosseville-Bonsecours (Rouen). Mei - september 1919.	1 omslag
215.	Militair Hospitaal in de Saint-Georges straat te Brugge. 1 mei 1919.	1 stuk

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

4. HET VERGAREN VAN STATEN VAN ONTSNAPTE EN OVERLEDEN KRIJGSGEVANGENEN

216.	Brief van de commandant van het Kamp van de Krijgsgevangenen Brussel aan de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen Wulveringem betreffende enkele ontsnapte krijgsgevangenen en de problematiek van de bewaking 9 maart 1919.	1 omslag
217-237.	Staten met opgave van ontsnapte en overleden krijgsgevangenen. 1918-1919.	14 omslagen, 7 stukken
217.	DIPG Auvours. 1918.	1 omslag
218.	1ste Compagnie. Mei - augustus 1919.	1 omslag
219.	2de Compagnie. Mei - augustus 1919.	1 omslag
220.	3de Compagnie. Mei - augustus 1919.	1 omslag
221.	4de Compagnie. Mei - augustus 1919.	1 omslag
222.	5de Compagnie. Mei - september 1919.	1 omslag
223.	8ste Compagnie. Mei, augustus 1919.	1 omslag
224.	9de Compagnie. Juni - augustus 1919.	1 omslag
225.	12de Compagnie. 10 september 1919.	1 stuk
226.	Compagnie D. Januari - mei 1919.	1 omslag
227.	Compagnie E. April - mei 1919.	1 omslag
228.	Compagnie F. 4 mei 1919.	1 stuk
229.	Compagnie G. Februari - augustus 1919.	1 omslag
230.	Compagnie I. 1918-1919.	1 omslag
231.	Compagnie H. Juni - augustus 1919.	1 omslag
232.	CRCFC Calais. s.d..	1 stuk
233.	Detachement van het 3de Bataljon, 4de Compagnie van de <i>Troupes d'Etappe</i> . 25 februari 1919.	1 stuk
234.	Militair Hospitaal Antwerpen. 1 mei 1919.	1 stuk

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

235. Militair Hospitaal Beveren aan de IJzer.
9 mei 1919. 1 stuk
236. Militair Hospitaal Cabour te Adinkerke.
Januari 1919. 1 omslag
237. Militair Hospitaal Brugge.
2 mei 1919. 1 stuk

C. CONTROLE OP DE WERKING VAN DE EENHEDEN

238. Weekrapporten van het Kamp van de Krijgsgevangenen *Gravelines Arsenal*.
2 oktober 1918 - 31 december 1918. 1 omslag
239. Weekrapporten van het DOAC.
10 oktober 1918 - 31 december 1918. 1 omslag
240. Weekrapporten van de *Compagnie des Subsistants Brugge, Base de Bruges*.
3 november 1918 - 5 april 1919. 1 omslag
241. Weekrapporten van het *Detachement des Subsistants*, Compagnie Antwerpen,
Klapdorp.
8 december 1918 - 31 december 1918. 1 omslag
242. Register voor de dagrapporten van de 1ste Compagnie die de gijzelaars en
geïnterneerde burgers bewaakte.
30 oktober 1919 - 20 januari 1920. 1 deel

D. HET REPATRIEREN VAN DE KRIJGSGEVANGENEN

1. DE VOORBEREIDING VAN DE REPATRIERING

- 243-260. Staten met opgave van de sociale situatie met ondermeer de leeftijd, het beroep,
en het aantal kinderen van de krijgsgevangenen.
1918-1919. 4 delen, 8 omslagen, 6 stukken
243. 3de Compagnie.
1919. 1 omslag
244. 4de Compagnie.
1919. 1 deel
245. Compagnie F.
1918-1919. 1 omslag
246. *Camp des P.G. (Ancienne Ecole Mre de la Cambre) Sint-Lambrechts-Woluwe (I
en II), Ter Kameren*.
1919. 1 stuk
247. Detachement van de Basis Antwerpen.
15 mei 1919. 1 omslag
248. Detachement van Le Havre.
1919. 1 deel

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

249.	Detachement SPRA Fort Sint-Marie. 1919.	1 stuk
250.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk. 15 mei 1919.	1 stuk
251.	<i>Compagnie des Subsistants</i> (Belfort) Bruges. 1919.	1 omslag
252.	Militair ziekenhuis in de Peterseliestraat te Brugge. Mei 1919.	1 omslag
253.	Veldhospitaal <i>l'Océan</i> Brussel. 1919.	1 stuk
254.	2de detachement Oosthoek (Adinkerke). 1919.	1 omslag
255.	Detachement van Vinkem. 1919.	1 stuk
256.	Detachement van De Panne. 1919.	1 stuk
257.	Detachementen van Leuven, Tienen en Diest . 1919. In dit deel zijn de krijgsgevangenen alfabetisch geordend.	1 deel
258.	Detachementen van Leuven, Tienen en Diest. 1919. In dit deel zijn de krijgsgevangenen geordend per <i>Korporalschaft</i> .	1 deel
259.	Militair Hospitaal Bonsecours. Maart - april 1919.	1 omslag
260.	CSTBH Le Havre. 11 mei 1919.	1 omslag
261- 282.	Staten met opgave van het thuisadres van de krijgsgevangenen in functie van het terugsturen van de post. 1919.	5 omslagen, 9 katernen, 6 stukken
261.	2de Compagnie te Wulveringem. 1919.	1 omslag
262.	3de Compagnie te Wulveringem. Juli 1919.	1 omslag
263.	4de Compagnie te Wulveringem. Juni-juli 1919.	1 omslag
264.	5de Compagnie te Wulveringem. 1919.	1 katern
265.	8ste Compagnie te Antwerpen. Juli 1919.	1 katern
266.	9de Compagnie te Gent. Juli 1919.	1 katern
267.	10de Compagnie te Wulveringem. Juli 1919.	1 katern
268.	11de Compagnie te Aarlen. 23 juli 1919.	1 katern
269.	12de Compagnie te Beverloo. 1919.	1 katern

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

270.	Compagnie E te Antwerpen. Juli 1919.	1 katern
271.	Compagnie G te Koksijde. Juli 1919.	1 katern
272.	Compagnie H te Torhout. Juli 1919.	1 katern
273.	Compagnie I Blankenberge. Juli 1919.	1 omslag
274.	Detachement van Leuven. 1919.	1 stuk
275.	Detachement van Le havre. 1919.	1 stuk
276.	Detachement van Brussel. 1919.	1 omslag
277.	Detachement <i>l'Océan</i> Vinkem. 1919.	1 stuk
278.	Detachment van De Panne. Juni 1919.	1 stuk
279.	Detachement van Hasselt van de 12de Compagnie. Juli 1919.	1 stuk
280.	Detachement van Tongeren. Juli 1919.	1 stuk

2. HET REPATRIEREN VAN GEWONDEN, MEDISCH PERSONEEL EN KRIJGSGEVANGENEN AFKOMSTIG UIT GEBIEDEN DIE NIET MEER TOT HET DUITSE GRONDGEBIED BEHOREN

281.	Alfabetische staat met opgave van gerepatrieerde krijgsgevangenen in functie terugsturen van post. 1919.	1 katern
282.	Staat met opgave van de zieken, verplegers, artsen en officieren die op 8, 9 en 10 april 1919 gerepatrieerd zijn. 1919.	1 omslag
283.	Staat met opgave van de zieken en verplegend personeel die op 19 juli 1919 gerepatrieerd zijn. 1919.	1 omslag
284.	Staten met opgave van de krijgsgevangenen uit de Oostkantons, Sleeswijk-Holstein, zwaargewonden en verplegend personeel die tussen 22 juli 1919 en 9 augustus 1919 gerepatrieerd zijn. 1919.	1 omslag
285.	Dossier inzake de krijgsgevangenen die niet wensen gerepatrieerd te worden en die zich wensen te vestigen in een neutraal of geallieerd land. 1919.	1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

286. Staat van krijgsgevangenen toegewezen aan de *Compagnie des Subsistants Namur* die op 3 oktober 1919 gerepatrieerd zijn.
1919. 1 omslag
287. Stukken betreffende lijsten van de in april 1919 gerepatrieerde zwaargewonden.
1919. 1 omslag
288. Staten opgesteld door de 1ste Compagnie te Wulveringem met opgave van gerepatrieerd medisch personeel en Sleeswijkenaars .
Februari 1919. 1 omslag
289. Staten met opgave van krijgsgevangen toegewezen of verpleegd in het veldhospitaal 20 van het Rode Kruis in de Quellinstraat nr 30 te Antwerpen en die ongeschikt zijn om te werken en dus gerepatrieerde kunnen worden.
April 1919. 1 omslag
290. Brief van de commandant van het Korps van de Krijgsgevangenen aan de Ministerie van Oorlog betreffende de repatriëring van enkele Sleeswijkenaars.
1919. 1 stuk
291. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Grasbon Heinrich.
1919. 1 omslag
292. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Hanssens (nn).
1919. 1 omslag
293. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Krause Otto.
1919. 1 omslag
294. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Kretschmar Emile, een Duits staatsburger die in België tijdens de oorlog als spoorwegaarbeider werkte.
1919. 1 omslag
295. Dossier inzake de vrijlating van Preiss Jean.
1919. 1 omslag
296. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van de geneesheren Sauter en Schmitz.
1919. 1 omslag
297. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Schorer Joseph.
1919. 1 omslag
298. Dossier inzake de vrijlating en repatriëring van Schussler Paul, een zwaargewonde officier.
1919. 1 omslag

**3. DE VOORBEREIDING EN DE UITVOERING VAN DE GROOTSCHALIGE
REPATRIERING IN SEPTEMBER 1919**

299. Stukken betreffende de organisatie van de de grootschalige repatriëring per trein van de krijgsgevangenen in september 1919. 1 omslag
300. Staten met opgave van de krijgsgevangen die op 25 september 1919 met trein I gerepatriëerd zijn. 1 omslag
301. Staten met opgave van de krijgsgevangen die op 26 september 1919 met trein II gerepatriëerd zijn. 1 omslag
302. Staten met opgave van de krijgsgevangen die op 27 september 1919 met trein III gerepatriëerd zijn. 1 omslag
303. Staten met opgave van de krijgsgevangen die op 28 september 1919 met trein IV gerepatriëerd zijn. 1 omslag
304. Staten met opgave van de krijgsgevangen die op 30 september 1919 met trein V gerepatriëerd zijn. 1 omslag
411. Staten met opgave van de krijgsgevangenen die op 30 september 1919 met trein VI gerepatriëerd zijn. 1 omslag
412. Staten met opgave van de krijgsgevangenen die op 1 oktober 1919 met trein VII gerepatriëerd zijn. 1 omslag
413. Staten met opgave van de krijgsgevangenen die op 3 oktober 1919 met trein IX gerepatriëerd zijn. 1 omslag
414. Staten met opgave van de krijgsgevangenen die op 4 oktober 1919 met trein X gerepatriëerd zijn. 1 omslag
415. Staten met opgave van de krijgsgevangenen van de detachementen van Saunay en Montpellier die op 25 september 1919 gerepatriëerd zijn. 1 omslag
416. Staten met opgave van gewonde krijgsgevangenen die op 9 oktober 1919 met een hospitaaltrein gerepatriëerd zijn. 1 omslag
417. Staten met opgave van de krijgsgevangenen uit Eupen, Malmedy en Moresnet die op 10 oktober 1919 gerepatriëerd zijn. 1 omslag

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

418. Staten met opgave van de krijgsgevangenen van de 1ste Compagnie die pas op 31 oktober 1919 gerepatrieerd worden.
1919. 1 omslag
419. Staten met opgave van de krijgsgevangenen van de detachementen van Le Havre, Rouen en Bonsecourt die op 15 oktober 1919 gerepatrieerd zijn.
1919. 1 omslag
420. Staten met opgave van de krijgsgevangenen die overgeheveld zijn naar het Detachement des Otages te Diest.
1919. 1 omslag
305. Rapporten van de inspecteurs en commandanten van de treinen I-X via welke de krijgsgevangenen werden gerepatrieerd.
1919. 1 omslag
306. Alfabetische staten met opgave van de naam, graad, welke onderdeel van het Korps van de Krijgsgevangenen, datum van repatriëring en de naam van de plaats waar de krijgsgevangenen zich na repatriëring heeft gevestigd.
1919. 1 pak

II. DE COMPAGNIEËN EN DE DETACHEMENTEN VAN HET KORPS VAN DE KRIJGSGEVANGENEN

A. ALGEMENE ADMINISTRATIE

307. Lijst met opgave van de verschillende compagnieën en detachementen van het Korps van de Krijgsgevangenen.
s.d. 1 omslag
308. Staat met opgave van de beroepen van de krijgsgevangenen opgesteld door het 2de Cie DIPG Auvours.
s.d. 1 deel
309. Dagboek met opgave van de administratieve activiteiten van de Compagnie van de Marinebasis Antwerpen.
11 april 1919 - 20 september 1919. 1 deel
310. Register van de uitgaande briefwisseling van de Compagnie van de Marinebasis Antwerpen.
16 april 1919- 23 september 1919. 1 deel
442. Kopieboek van de 7de Compagnie.
Maart – april 1919. 1 deel

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

B. HET BIJHOUDEN VAN DE GETALSTERKTE

- .	Staten opgemaakt door de compagnieën en detachementen. 1918-1919.	19 delen, 5 katernen, 5 omslagen
311.	DIPG Auvours . 1918	1 deel
	Dit belangrijk deel geeft een zicht op de werkkampen in Frankrijk voor de wapenstilstand.	
312.	1ste Compagnie. 1919.	1 deel
313.	2de Compagnie. 1919.	1 deel
314.	2de en 4de Compagnie. 1919.	1 deel
315.	3de Compagnie. 1918.	1 katern
316.	3de Compagnie. 1919.	1 deel
	Alfabetische staat.	
317.	3de Compagnie. 1919.	2 delen
445.	5de Compagnie. 1919.	1 omslag
443.	7de Compagnie. 1919.	1 omslag
432.	8ste Compagnie. 1919.	3 delen
437.	9de Compagnie. 1919.	1 deel
438.	10de Compagnie. 1919.	1 deel
430.	12de Compagnie. 1919.	3 delen
318.	Compagnie E. 1919.	1 omslag
319.	Compagnie G. 1919.	1 katern
320.	Compagnie H. 1919.	1 deel
321.	Compagnie I. 1919.	2 delen
322.	Marinebasis Antwerpen. 1919.	1 omslag
323.	Kamp van Brussel. 1918 - 1919.	1 omslag
324.	Detachement SPRFOc, Klein-Leizele. 1919.	1 katern
325.	Detachement SPRFOc Zoetenaai 1919.	1 deel

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

326. Detachement van Sangatte.
s.d. 1 katern
327. *Compagnie des Subsistants de la Base d'Anvers (Dépôt des Prisonniers de Guerre de la Maison de Hesse)*.
1919. 1 katern

C. HET VERDELEN VAN DE POST VOOR DE KRIJGSGEVANGENEN

- 328-339. Overzichten met betrekking tot de verdeelde post.
1919. 3 delen, 7 omslagen, 1 katern, 1 stuk
328. Lijsten met opgave van de boeken die de verschillende compagnieën en detachementen hebben ontvangen.
1919. 1 omslag
329. Stukken betreffende niet ontvangen mandaten van krijgsgevangenen toegewezen aan de 3de Compagnie.
1919. 1 omslag
330. Alfabetisch register van de 4de Compagnie te Wulveringem met opgave van de inkomsten en uitgaven van de krijgsgevangenen.
1919. 1 deel
331. Dossier inzake het opmaken van totaaloverzichten van de mandaten uitbetaald aan de krijgsgevangenen toegewezen aan Compagnie E.
1 oktober 1919. 1 omslag
332. Staten van uitgewisselde mandaten voor de krijgsgevangenen toegewezen aan Compagnie F.
1919. 1 omslag
333. Lijsten met opgave van krijgsgevangenen toegewezen aan Compagnie G die een postpakket hebben ontvangen.
Mei 1919 - september 1919. 1 omslag
334. Stukken betreffende de ontvangstbewijzen en kwijtingen van mandaten Marinebasis Antwerpen.
1919. 1 omslag
335. Register met opgave van door de Marinebasis Antwerpen doorgestuurde mandaten.
2 april 1919 - 30 september 1919. 1 deel
336. Staten met opgave van de postmandaten die in Frankrijk door het Detachement van Le Havre te voordele van de krijgsgevangenen geïnd zijn.
Maart - september 1919. 1 omslag
337. Alfabetische staat van de krijgsgevangenen toegewezen aan de *Compagnie des Subsistants de Namur* met opgave van het aantal zakboeken per krijgsgevangene.
1919. 1 stuk
338. Alfabetische staat met verklaringen van de krijgsgevangenen toebehorende aan het detachement van het hospitaal *l'Océan* Brussel dat zij de naar hen gestuurde gelden en soldij goed ontvangen hebben.
1919. 1 katern

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

339.	Register met maandelijks opgave per compagnie en detachementen van krediet en debet posten in functie van de mandaten. Juli - september 1919.	1 deel
- .	Registers van de compagnieën voor de aftekening bij ontvangst van postpakketten en mandaten door de krijgsgevangenen. 1918-1919.	43 delen, 1 omslag
431.	8ste Compagnie. 1919.	4 delen
436.	9de Compagnie. 1919.	1 deel
440.	11de Compagnie. 1919.	1 omslag
427.	12de Compagnie. 1919. Mandaten.	2 delen
429.	12de Compagnie. 1919. Postpakketten.	1 deel
340.	Compagnie D te Wulpen. 18 februari 1919 - 22 september 1919.	1 deel
341.	Compagnie G. Maart - september 1919.	1 deel
342.	Detachement van Leuven. Maart - juni 1919. Voor aftekening van ontvangst van postpakketten.	1 deel
343.	Detachement van Leuven. Mei - juli 1919. Voor aftekening van ontvangst van mandaten.	1 deel
344.	Detachement van Brussel. Maart - juli 1919.	1 deel
345.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk. Januari - oktober 1919.	1 deel
346-355.	Registers van de detachementen voor de aftekening bij ontvangst van postpakketten en mandaten door de krijgsgevangenen 1918-1919.	8 delen, 2 omslagen
346.	Detachement van Saunay. December 1918 - juli 1919. Voor aftekening van ontvangst van aangetekende zendingen.	1 deel
347.	Detachement van Saunay. Augustus 1918 - augustus 1919. Voor aftekening van ontvangst van mandaten.	1 deel
428.	Detachement van het kamp van Beverloo. 1919.	1 deel
422.	3de Compagnie des Subsistants Anvers. 1919.	1 deel
348.	Militair Hospitaal te Brugge. December 1918 - september 1919.	1 deel

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

349.	SPRFOc Klein-Leizele. April - september 1919. Voor aftekening van ontvangst van mandaten.	1 deel
350.	SPRFOc Klein-Leizele. Mei - september 1919. Voor aftekening van ontvangst van postpaketten.	1 deel
351.	Detachement SPRA Fort Sint-Marie. Mei - augustus 1919.	1 deel
352.	Detachement van Jumièges. Augustus - november 1918. Voor aftekening van ontvangst van mandaten..	1 omslag
353.	Detachement van Jumièges. September - oktober 1918 Voor aftekening van ontvangst van postpaketten.	1 omslag
354.	Detachement van Jumièges. Juli 1919.	1 deel
355.	Detachement van Bonsecours. 22 december 1918.	1deel

D. HET REGISTREREN VAN KLACHTEN

356.	Alfabetische staten met opgave van de klachten van de krijgsgevangenen toegewezen aan de 1ste Compagnie van de Krijgsgevangenen. 1919.	1 omslag
357.	Staat met verklaring van de krijgsgevangenen van de Compagnie D dat zij geen klachten hebben. 1919.	1 katern
358.	Alfabetische staat met opgave van de klachten de krijgsgevangenen toegewezen aan Compagnie G. 1919.	1 katern
359.	Alfabetische staat met opgave van de klachten van de krijgsgevangenen toegewezen aan het Detachement van Leuven, Tienen en Diest. 1919.	1 katern
360.	Alfabetische staat met verklaringen van krijgsgevangenen van het Detachement van de Marinebasis Antwerpen dat zij geen klachten hebben of vorderingen eisen. 1919.	1 deel
- .	Registers met opgave van de klachten van de krijgsgevangenen. 1919.	25 delen, 1 omslag
446.	5de Compagnie. 1919.	1 omslag
433.	8ste Compagnie. 1919.	2 delen
435.	9de Compagnie. 1919.	1 deel

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

425.	12de Compagnie van het kamp van Beverloo. 1919.	1 deel
361.	Compagnie E. 10 juli 1919 - 30 september 1919.	1 deel
362.	Compagnie F. Juli - september 1919.	1 deel
363.	Compagnie H. Juli - september 1919.	1 deel
364.	Compagnie I. Juli - september 1919.	1 deel
365.	Detachement van Saunay. Juli - september 1919.	1 deel
366.	Detachementen van Leuven. Juli - september 1919.	1 deel
367.	Detachement <i>Iere Corps Spécial de Travailleurs</i> , SPRB Tienen. Juli - september 1919.	1 deel
---	Marinebasis Antwerpen. 2 augustus 1919 – 20 september 1919. <small>Zie inventarisnummer 410. De klachten zijn achteraan het deel opgenomen.</small>	1 deel
368.	Niet nader geduid detachement van de Marinebasis Antwerpen. 17 juli 1919 - 12 september 1919.	1 deel
369.	8ste Compagnie van de Marinebasis Antwerpen. 18 juli 1919 - 30 september 1919.	1 deel
423.	Detachement van het kamp van Beverloo. 1919.	1 deel
426.	Detachement van het kamp van Beverloo. 1919. <small>Aftekening net voor repatriëring.</small>	1 deel
370.	Detachement SPRA Fort Sint-Marie. Juli - augustus 1919.	1 deel
371.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk. Juli - september 1919.	1 deel
372.	Detachement van het Militair Hospitaal Brugge. Juli – september 1919.	1 deel
373.	Detachement van het hospitaal l’ <i>Océan</i> Brussel. Juli -september 1919.	1 deel
374.	Detachement SPRFOR Gontrode. Juli - september 1919.	1 deel
375.	Detachement SPRFOc Klein-Leizele. Juli - september 1919.	1 deel
376.	Detachement SPRFOR Kwatrecht. Juli - september 1919.	1 deel
377.	Detachement SPRA Fort I Wijnegem. 12 juli 1919 - 20 september 1919.	1 deel
378.	<i>Compagnie des Subsistants de Namur</i> . September 1919.	1 deel

E. HET REGISTREREN VAN ZIEKEN EN GEWONDEN

379-405.	Registers met opgave van de zieken en gewonden in de compagnieën en detachementen. 1918-1919.	33 delen
379.	Detachement van Le Havre. 1918-1919.	1 deel
380.	DIPG Avours. 23 april 1918 - 25 januari 1919.	1 deel
381.	1ste Compagnie. 21 december 1918 - 29 april 1919.	1 deel
382.	3de Compagnie. 28 augustus 1918 - 4 maart 1919.	1 deel
383.	3de Compagnie. 24 april 1919 - 5 september 1919.	1 deel
384.	4de Compagnie. 1919.	1 deel
444.	5de Compagnie. 1919.	1 deel
421.	8ste Compagnie. 1919.	2 delen
441.	9de Compagnie. 1919.	1 deel
439.	11de Compagnie. 1919.	1 deel
424.	12de Compagnie. 1919.	1 deel
385.	Compagnie E. 27 oktober 1918 - 6 maart 1919.	1 deel
386-388.	Compagnie D. 1918-1919.	3 delen
386.	11 juli 1918 - 11 maart 1919.	
387.	12 maart 1919 - 23 juni 1919.	
388.	24 juni 1919 - 25 september 1919.	
389-390.	Compagnie H. 1918-1919.	2 delen
389.	4 november 1918 - 24 juni 1919.	
390.	25 juni 1919 - 1 oktober 1919.	
391.	Compagnie F. 14 november 1918 - 25 september 1919.	1 deel
392-393.	Compagnie G. 1919.	2 delen
392.	18 januari 1919 - 19 juni 1919.	
393.	20 juni 1919 - 27 september 1919.	
394-396.	Compagnie I. 1918-1919.	3 delen
394.	26 november 1918 - 23 maart 1919.	
395.	23 maart 1919 - 28 augustus 1919.	

Archief van het Korps van de Krijgsgevangenen

396.	29 augustus 1919 - 1 oktober 1919.	
397.	Detachementen van Leuven, Tienen en Diest. 1919.	1 deel
398- 399.	Detachement van de Marinebasis Antwerpen. 1919.	2 delen
398.	29 juni 1919 - 29 september 1919.	
399.	10 september 1919 - 28 september 1919.	1 deel
400-403.	3de Compagnie Administratie, Fort VI Wilrijk. 1919.	4 delen
400.	17 februari 1919 - 16 april 1919.	
401.	17 april 1919 - 14 juni 1919.	
402.	15 juni 1919 - 22 juli 1919.	
403.	20 augustus 1919 - 29 september 1919.	
404.	Detachement SPRFOc Klein-Leizele. 1919.	1 deel
405.	Detachement SPRA Fort I Wijnegem . 29 juli 1919 - 20 september 1919.	1 deel

F. HET BEHEREN VAN DE VOORRADEN

406.	Inventaris van de uitrusting van het kampement van Compagnie H. 1918 – 1919.	1 deel
407.	Staat met opgave van de voedingsmiddelen ontvangen tussen 28 maart en 19 april door het Detachement van Leuven. 20 april 1919.	1 stuk
408.	Register met opgave van de tweewekelijkse uitgaven aan voedsel van het Detachement van de Marinebasis Antwerpen. Juni - september 1919.	1 deel
409.	Register met een maandelijks opgave van het gebruikte linnengoed van het Detachement van de Marinebasis Antwerpen. Februari - juli 1919.	1 deel
410.	Register van de inkomende en uitgaande goederen, veelal kledij en toiletbenodigdheden van een niet nader geduid detachement van de Marinebasis Antwerpen. April - mei 1919.	1 deel

